Hayat

Bu sayıda :

Orta sahifelerde
tablo halinde
FENERBAHÇE FUTBOL TAKIMI

AY

Görülmemiş resimler ve
en son malûmatla
hazırlanan
BÜYÜK RÖPORTAJ

SAYI: 8 20 ŞUBAT 1959
125 KURUŞ

Her yaşın sevgilisi

Nuh'un ANKARA MAKARNASI

Ankara Makarna Un ve İrmik Fabrikaları
Nuh Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi
İst. Tel : 22 10 72 Ankara Tel : 12395

Cildiniz üzerine BIOCEL'in yarattığı bir harika

Artık inkâr edilemez : cild beslenmelidir ! Şayet ihtiyacı olan unsurlardan (lipid'lerden) mahrum kalırsa, cildiniz kurur, inceliğini kaybeder ve sizi daha yaşlı gösterir. Derhal ona Biocel veriniz. Biocel, cildi yumuşatan ve aynı zamanda ona kuvvet ve hayatiyet bahşeden, genç cild zarlarından elde edilen kıymetli bir özdür. Eğer her akşam yüz ve boynunuza besleyici Biocel'li Tokalon Kremini sürerseniz, derhal değişikliği farkedeceksiniz. İlk geceden cildiniz hem yumuşar hem kuvvetlenir : ince ve yumuşak olur. Cildin kuru olmasından mütevellit tekmil küçük kusurlar yok olur. Teniniz tamamen berraklaşır.

Biocel'li Tokalon Kremini derhal tecrübe etmek menfaatiniz icabıdır.

● YANGIN
● HAYAT
● NAKLİYAT
KAZA ve MALÎ MESULİYET

sigortaları için:

DOĞAN SİGORTA

Hayat

ABBE LANE
(Fotoğraf : PARAMOUNT)

HAFTALIK MECMUA

YIL : 3 SIRA No : 124
SAYI : 8 CİLT : I 1959

SAHİBİ : Şevket RADO
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI
REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA, Semiral BİLBAŞAR, Hikmet ANDAÇ
RESİM ve BAŞLIKLAR :
Ayhan ERER
FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.
TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.
İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56
DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.
BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.
İLANLAR :
Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.
ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

Kadın Dünyasından Haberler

Onlarla ilgili her olayın muhakkak ki ayrı bir hususiyeti, ayrı bir rengi vardır. Bu olaylardan dünyada en çok akis yaratanlarını zaman zaman bu başlık altında okuyucularımıza sunacağız.

MAMIE EISENHOWER bundan önce de bir defa Maine Chance Güzellik Enstitüsü'ne giderek iki haftalık bir zayıflama kürü yapmıştı. Bu ay yine enstitünün yolunu tuttu. Arizona'daki bu enstitüyü meşhur güzellik uzmanı Elizabeth Arden işletir. Haftalık ücret 400 ile 600 dolâr arasındadır. Amerika Reisicumhurunun eşinden ilk defa para alınmamıştı. Ama bu sefer alınacak.

MARIA CALLAS geçenlerde Amerika'nın Carnegie Hall konser salonunda Bellini'nin Il Pirata'sı ile yine günün konusu oldu. Geçimsiz, şımarık halleri ile Callas; Scala, Roma operalarından sonra Metropolitan'i de darıltmıştı ama yine tatlı sesini New York'lulara dinletmeği başardı.

GÜNÜN KONUSU OLAN TABLO

Meşhur silâh fabrikatörü milyarder Baron Heinrich von Thyssen'in eşi Baroness von Thyssen Avrupa'nın en gözde simalarından biridir. Yukarıda 1×1,5 metre ebadındaki tablosunun fotoğrafında görülen barones eskiden Ingiltere'de modellik ederdi. Bu tabloyu Douglas Andersen adında genç bir Ingiliz ressamı yapmıştır. Ressam tablo için iki ay baronesin Isviçre'de, Lugano şehrindeki Favorita villâsında kalmış ve barones kendisine tam 120 saat poz vermiştir. Bu tablo Avrupa sosyetesinde şimdi günün konusu olmaktadır.

SİLÂH SESLERİNDEN SONRA KAYAK VE BEKÂRLIĞA VEDA

Küba'nın şimdiki hâkimi Fidel Castro'nun iki kardeşi vardır. Yirmi yaşındaki kız kardeşi Augustina Castro Isviçre'de tahsildedir. 27 yaşındaki erkek kardeşi Raul Castro ise Küba'nın Oriente eyaletindeki âsi kuvvetlerin kumandanı idi. Augustina şimdi gönül rahatlığı ile yine kayağa başlamış, Raul da isyanda Oriente'daki gizli teşkilâtın şefi Vilma Espin ile evlenmiştir.

ZÜRİH ANLAŞMASI

Görüşmelerin yapıldığı Zürih'in lüks Dolder Oteli.

5 şubat 1959 günü Türkiye Başvekili Adnan Menderes, Yunanistan Başvekili Konstantin Karamanlis, Türkiye Dışişleri Vekili Fatin Rüştü Zorlu ve Yunanistan Dışişleri Vekili Evangelos Averof arasında İsviçre'nin Zürih şehrinde, Kıbrıs konusunda yapılan görüşmeler, 11 şubat 1959 da tam bir anlaşma ile sona erdi. Her iki devlet başvekilleri, Kıbrıs'ın, iki devletten hiçbirine ilhakı katiyen mevzuubahis olmamak suretiyle, müstakil bir cumhuriyet haline getirilmesinde mutabık kaldılar. Varılan anlaşma yalnız Kıbrıs ihtilâfına son vermekle kalmıyor, Kıbrıs dolayısiyle iki memleket arasında baş gösteren gergin havayı da ortadan kaldırmak hususunda büyük bir ileri adım teşkil ediyordu. Başvekil Adnan Menderes bu vesile ile gazetecilere verdiği beyanatta: «Bu anlaşmanın hür dünyayı kuvvetlendireceğini, bu bölgeye huzur ve güven getireceğini ümid ediyoruz» demiştir. Varılan anlaşma İngiltere tarafından da tasvip edildiği takdirde her üç devlet yeni Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının garantisi olarak adada asker bulunduracaklardır. Cumhuriyetin dışişleri, savunma ve iç güvenliğinden sorumlu olacak teşrii meclisi % 70 Rumlardan, % 30 da Türk milletvekillerinden müteşekkil olacaktır. Adanın cumhurbaşkanı Rum, muavini Türk olacak, her ikisinin de veto hakkı bulunacaktır. Cumhuriyetin anayasasında yapılmak istenen bir değişiklik de ancak her iki cemaat çoğunluğunun tasvibi ile mümkün olacaktır.

KADIN DÜNYASINDAN HABERLER

İsviçre'de Kadınlara Yine Susmak Düştü

ORSON Welles «Üçüncü Adam» filminde: «Yedi yüz yıllık demokrasi tarihleri boyunca İsviçreli'lerin yaptığı yegâne iş guguklu saat icat etmek olmuştur.» der. Bu doğru değildir. Çünkü guguklu saati bile İsviçreli'ler değil, bir Alman icat etmiştir. Halbuki İsviçreli'ler demokrasiyi kendilerinin icadettiğini ve demokratik bir rejimi lâyıkı ile yalnız kendilerinin tatbik ettiklerini ileri sürerler. İsviçre'nin henüz kaleme alınmamış bu demokratik kanunlarında da yalnız erkekler oy sahibidir. Avrupa'da bugün İsviçre'den başka kadınlara oy hakkı tanımıyan iki küçük devlet Liechtenstein ve Monako'dur. Kaldı ki Monako Prensi Rainier bile son hükümet darbesinde (!) kadınlara oy hakkı tanıyacağını vaadetmiştir.

Geçenlerde İsviçre'nin 22 kantonunda kadınların oy sahibi olup olmamaları hususunda bir referandum yapılmıştır. Kadınların oy vermeleri veya vermemeleri tezlerini savunan tarafların mücadelesi gayet temkinli ve soğuk kanlı geçmiştir. Kadınların oy vermeleri aleyhinde olanlar «Kadının yeri evidir» noktasından hareket etmişlerdir amma İsviçre kadınlarının yüzde kırk altısı dışarıda çalışmaktadır. İsviçre'de gece hayatının olmamasını ve az içki içilmesini sağlıyan kadınlar derneği bile «Kadınlara oy hakkının tanınmasını istiyoruz» değil, «Kadınlara oy hakkı tanınmasının aleyhinde değiliz» gibi sudan bir şekilde propaganda yapmışlardır. Bu da İsviçre kadınlarının hallerinden memnun olduklarını göstermektedir.

Kadınlar oy sahibi olmadıkları için yalnız erkeklerin katıldığı referandum, üçte iki ekseriyetle kadınlara oy hakkı verilmemesini isteyenlerin galebesi ile son bulmuştur.

İKİ KANAAT — Tiyatro artisti Madam Perrin (üstte) kadınlara oy hakkı tanınmasının aleyhinde, cumhurbaşkanının karısı ise lehinde olanlardandır.

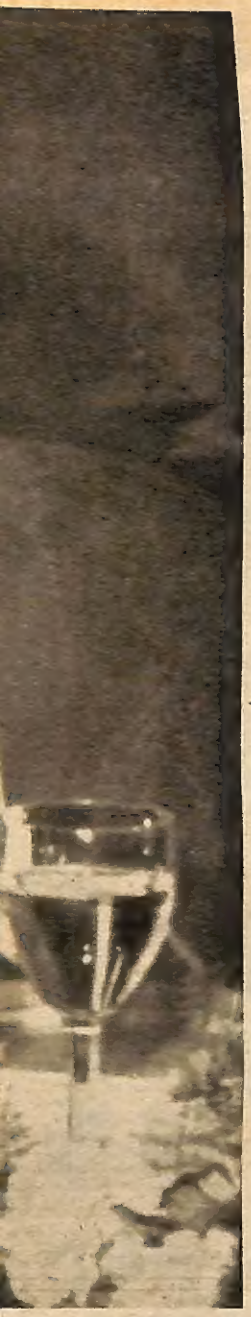

İki devlet başvekili, Kıbrıs ihtilâfının çıktığı günden beri vukubulan ve 85 dakika süren ilk mülâkattan çıktıktan sonra ümitli idiler. Bu ümit tahakkuk etti. Ve son toplandıtan sonra da Dolder Otelindeki yemekte kadehler şerefe kaldırıldı.

CAZ VE VICTOR HUGO

Şehrimiz geçen haftalar boyunca çok sayıda yabancı sanat topluluklarının uğrağı oldu. İlk gelenlerden biri, orkestralar arası seyahat rekorunu kıran «Commanders» isimli askerî caz topluluğu idi. 17. Amerikan Hava Kuvvetleri'ne bağlı bulunan Commanders, İstanbul'un iyi ısıtılamamış Spor ve Sergi Sarayı'nda Gershwin, Cole Porter'in içli melodilerini çaldıktan sonra ısınmak için kıvrak Dixiland'e geçti. Ama piyanist gene de eldiven giymek zorunda kaldı.

Bundan başka Comédie Française'in birkaç üyesi Saray sinemasında klâsik ve modern Fransız tiyatrosundan örnekler verdiler. Üstte-Commanders orkestrası Spor ve Sergi Sarayı'nda yanda Comédie Française üyelerinden Jean Weber bir şiir matinesinde Victor Hugo'dan mısralar okurken görülüyor.

Patronunun Karısını Öldürtmeye Teşebbüs Eden 48 lik Kâtibe

PHILADELPHIA şehrinde Pauline Weis adında 48 yaşında bir kâtibe, üç seneden beri yanında çalıştığı 58 yaşındaki patronuna âşık olmuş. Fakat patronu evli. Hem 33 yıllık evli. Üstelik gayet mesut bir hayatı var. Ne yapsın 48 lik âşık? Bir serseri bularak 75 dolâr verir, kendisine profesyonel bir kaatil temin etmesini rica eder. Kaatil bulunur. Kadın ona patronunun karısını öldürmesini teklif eder. Bu iş için 600 dolâr verecektir. Kaatil paranın yarısını peşin, yarısını da iş bittikten sonra alacaktır. Anlaşmaya varırlar. Ne var ki kadın konuşulan meblâğın yarısını kaatile verirken yakalanır. Çünkü ilk bulduğu serseri durumu polise bildirmiştir. Kadına profesyonel kaatil olarak kendini tanıtan adam da polistir. 58 yaşındaki patron Mr. Willard K. Griffin'in, kadının kendisine âşık dahi olduğunu bilmediği anlaşılmıştır.

REKOR KIRDI — Amerika'nın Indianapolis şehrinde Mauri Rose Kirby adında 17 yaşında bir genç kız direk üstünde oturma rekoru kırmak için 21.50 metre yükseklikte bir bayrak direğinin üstüne karargâh kurmuş. Tamamı tamamına 170 gün de orada yaşamış.

Sohbet KÖŞESİ

HERKESE BİR KALKINMA HİKÂYESİ

GEÇEN haftaki sohbetimizde size, Rizeli Şaban Ali'nin kalkınma hikâyesini anlatmıştım. Şaban Ali bir köylü çocuğu olarak dünyaya gelmişken sırf şahsi gayreti sayesinde yalnız kendisini kurtarmakla kalmamış, iki kardeşini okutarak, Rize'deki ailesinin hayat seviyesini yükselterek kalkınma gayretinin arkasına yedi kişiyi de takmağa muvaffak olmuştur. Şaban Ali bir örnek olmak vasfını taşıdığı için hikâyesini size anlatmıya değer buldum.

Hep biliyoruz. Türkiye bir kalkınma gayreti içindedir; bunu yapmıya da mecburdur. Çünkü âzasından olduğumuzu iddia ettiğimiz Avrupa cemiyetinin asırlardan beri kaydettiği ilerlemelere biz henüz ulaşmış değiliz. Bugün Avrupa topluluğu içinde Türkiye iktisaden geri kalmış memleketlerden sayılmaktadır. Onun için süratle ileri gidip kısa zamanda onların hizasına gelmiye çalışmak bizim için bir zarurettir.

Fakat bu ilerleme yalnız fabrikalar yapmak, limanları ıslâh etmek, yolları düzeltmekle olmaz. Eğer insanlarımız toparlanmıya, daha fazla işe yarar bir hale gelmiye, hazır yiyici olmaktan çıkarak yeni bir şey vücude getirici vatandaşlar olmıya heves etmezlerse; bilhassa boş oturan insanları faydalı kılmaz, dünyanın nasıl bir dünya olduğunu görmek istemiyenleri uyandırmıya lüzum görmezlerse yapılan fabrikalar kapanmıya, limanların tesisleri çürümeğe, yollar bozulmıya mahkûm olur.

Kalkınan milletler yalnız hükümetlerin sarfetmeyi göze aldıkları muazzam paralarla değil, türlü sahalarda en iyi şekilde yetişmek imkânını bulmuş insanların tükenmek bilmez gayretleriyle kalkınmışlardır. Onun için, süratle kalkınmak mecburiyetinde olan ve bu yolda ilk adımlarını atmış bulunan Türkiye'de hepimiz, vatandaş olarak kalkınmıya teşebbüs etmeliyiz. Bunda geç kalanlarımız varsa daha fazla beklememelidirler. Çünkü bir fabrika iki senede, bir liman beş senede yapılabilir, fakat kalkınmıya girişen insan her zaman beş senede netice alamaz. Erken başlarsak hayatımızı ancak on, on beş senede istediğimiz seviyeye çıkarabiliriz.

Ama bu kalkınmada yalnız kendimizi gaye olarak ele almayıp Şaban Ali gibi etrafımızdakileri de kalkınma yoluna sokabilir, yedi sekiz vatandaşı da peşimizden sürükliyebilirsek Türkiye'nin yükselmesine bir mektep açmış kadar iştirâk etmiş oluruz. Çünkü bizimle beraber kalkınan insanlar kendilerinden sonra gelenleri aşağı seviyelerde bırakmıyacaklar, bilhassa onlara örnek olacakları için vatandaştaki ilerleme hevesini kamçılıyacaklardır.

Geçen hafta size hayatından bahsettiğim Şaban Ali'nin hikâyesi, bir köylü çocuğunun orta halli bir vatandaş haline gelişinin hikâyesidir. Hepimizin, tıpkı Şaban Ali gibi bir kalkınma hikâyemiz olmalıdır ki milli kalkınma hikâyemiz dillere destan olsun!

ŞEVKET RADO

Dünyanın Tek Kadın Jet Savaş Pilotu

İki büyük arzum, Tanrıya yakın olmak ve yalnızlığa kavuşmak, ancak yerden bir kaç bin metre yukarıda, gökyüzünde gerçekleşiyor. Bir jet uçağı ile bulutlar arasında uçarken kendimi daha hür, Tanrıya daha yakın hissediyorum.

RÖPORTAJ: ZERİA KARADENİZ — FOTOĞRAFLAR: ARA GÜLER

"Tam 12 yıl askerlik yaptım. Kan, barut kokuları, top sesleri arasında 12 yılım geçti. Kimi gün üzerimizden bir yabancı uçak geçer, bir iki bomba bırakırdı. Ama çoğu gün uçak sesi duymazdık bile... Bizim uçağımız yok denecek kadar azdı. Ama yine de sayılı uçucular yetiştirmiştik. Fethi beyler, Orhan beyler, Fazıl beyler, Sadık beyler... Türk gençleri göklerin hâkimi olma yolunda. Artık kadın uçucular da yetişiyor. Sabiha Gökçen bunlardan biri...»

Esmer saçları alnında kahkül yapan küçük kız babasının dizinin dibinden kalktı. Bir sıçrayışta pencerenin önüne gitti. Bulutlar arasından bir uçak geçiyordu. Elini gözlerine siper ederek uçağı seyretmeğe başladı...

■

Eskişehir Hava Eğitim Birliği jet teğmenlerinden Bayan Leman Bozkurt, bir jet uçağına dayanarak, hayat hikâyesini anlatmıya koyuldu:

— Babam İstiklâl Savaşında ve daha önce çeşitli, cephelerde 12 yıl askerlik yapmıştı. Her gün dizinin dibine oturur, babamın askerlik hâtıralarını dinlerdim. Nasıl süngü hücumuna kalktıklarını, nasıl düşmanı püskürttüklerini, bir kahramanlık menkıbesi havası içinde oya gibi işlerdi... Ama uçaklara karşı bilhassa ilgi duyardı. «Yarının savaşı göklerde olacak, insanlar kartallar gibi döğüşecek» derdi... Annem ise genç kızlık günlerini at üzerinde geçirmişti. İyi ata binermiş... Ben Sarıkamış'ta doğmuşum... Doğu'nun sert iklimi, sinirlerimi çelikleştirmişti. İlk okula giderken, babamın menkıbeleri ile dolmuştum. Uçucu olma isteği benliğimi kaplamıştı. Orta okulda öğrenciyken «Türk Kuşu» na başvurdum. «Yaşın küçük» dediler. Bu arzum üç yıl sonra gerçekleşti. Liseyi bitirince «Türk Kuşu» na girdim. Kısa zamanda öğretmenliğe yükseldim. Ama «Türk Kuşu» nun uçakları beni tam anlamıyla tatmin etmiyordu. Küçük buluyordum. Açıkçası dünya bana dar geliyordu. Gökyüzünde dilediğim gibi dolaşmak, uçuş rekorları kırmak istiyordum.

1954 yılında orduya kadın subay alınması ile ilgili karar çıkınca, İzmir Hava Harb Okulu'na başvurdum. 1957 yılında da Okulu bitirdim. Pervaneli uçaklarla 400 saat uçmuştum. Dileğim: «Sürat, daha çok sürattı»... Bu yüzden Hava Kuvvetleri Kumandanlığına bir dilekçe yazdım: «jet pilotu olmak istiyorum» dedim. Dilekçeme gelen cevabı okuyunca dünyalar benim oldu, sandım... Kabul edilmiştim... Artık Eskişehir Jet Pilotu Eğitim Filosu öğrencisiydim. F 84 tipi uçaklarla, gökyüzünde bir kuş gibi hür, uçuyordum...

Leman Bozkurt böylece, yalnız Türk ordusunun değil, dünyanın da yegâne kadın jet savaş pilotu olmuş. Bu dünya çapındaki kadın askerimizin özelliklerini ve ideallerini şöyle sıralıyabiliriz:

1933 doğumludur. (O hemcinsleri gibi yaşını saklıyamıyor. Bir jet pilotu yaşını doğru söylemek zorundadır.) 1.68 boyunda, 62 kilo ağırlığın-

HAVA KIZI — Teğmen Bozkurt'un sabahları ilk işi gökyüzüne bakmak, sonra hava raporlarını incelemektir. Hava açıksa, uçuşa çıkması lâzım.

LEMAN TEYZE — Leman akşamları Misafirhaneye döner, yemeğini pişirir. Gündüz göklerde bir «erkek» gibi uçan Leman Bozkurt akşam «evinin kadını» olur.

TÜRKTÜR

dadır. Vücut ölçüleri değme mankenleri kıskandıracak kadar düzgündür. İyi voleybol oynar, iyi yüzer, açık havada yürümeyi sever. Ama iyi havada uçmayı tercih eder. Okumıya, yazmıya, yalnızlığa bayılır. Gökyüzünü de, yalnız kalabildiği için sever. Şimdilik Eskişehir Pilot Misafirhanesinde kalıyor. En büyük emeli yemeğini pişirebilecek bir yuvaya sahip olmaktır. Ama evlenmeğe niyeti yoktur. Bu evde ilk olarak fasulye, pilâv pişirecektir. İnsanları sever. Çocuklarla arası iyidir. Eskişehirli anneler çocuklarını: «Uyu, yemek ye, büyü; seni Leman teyze uçağa bindirecek» diye avuturlar. Küçükler onu Misafirhanede ziyaret ederler. Ne zaman uçağa binebileceklerini sorarlar. Leman Bozkurt onları sever, okşar: «Annelerinizin sözünü dinleyin bindireceğim» der. Eskişehir'de erinden generaline kadar herkesin takdirini kazanmıştır. Dini inançları kuvvetlidir. Gökyüzüne çıkılınca Tanrıya daha çok yaklaştığına inanır. Assubaylar onun kullandığı uçağa binmek için can atarlar. Oysa Leman Teğmen uçağa ilk bindiği gün kimse ona güvenememiş. Ama F 84 tipi bir jet uçağıyla 7 lik bir pike yapınca, akan sular durulmuş. Son dileği, bir jet uçağıyla sınırlarımızın dışına çıkmak, bir Türk pilotu olarak yabancı göklerde gösteriler yapmaktır. Ama onun ünü sınırlarımızı aşmış, Almanya'da adı dillere destan olmuş, Amerika'dan filmini çekmek üzere teknisyenler gelmiştir. Bu film bütün dünya pilot eğitim merkezlerinde gösterilecektir.

GÖKYÜZÜNE ÇIKIŞ — Hava güzel... Hava raporları da bütün günün günlük güneşlik geçeceğini gösteriyor. Teğmen Leman Bozkurt paraşütünü kontrol eder, kaskını başına, oksijen maskesini de ağzına geçirir, artık uçuşa hazırdır. Gökyüzünde dilediği gibi uçacak, ses duvarını aşabilecektir.

FAAL

Oréol C saçlarınıza tabii bir ondülasyon temin eder ve saçlarınızın hırpalanmadan geniş dalgalar veya sık bukleler kazanmasını kolaylaştırır. Oréol C aynı zamanda saçlarınızın sıhhatini koruyan bir L'Oréal müstahzarıdır.

SOĞUK PERMANANT
ORÉOL C

L'Oréal-Paris Türkiye Mümessilliği
RAYLAN SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ
Çemberlitaş, Peykhane Sokak No. 6, Tel.: 22 94 14

Macar İhtilâlcisi MALETER

Maria Maleter'in 1956 Macar ihtilâlini ve bu ihtilâlin lideri, kocası Pal Maleter'i anlatan tarihî yazısını tefrika etmeğe devam ediyoruz.

3

YAZAN: MARIA MALETER
ÇEVİREN: SÜREYYA S. BERKEM

BİR sabah saat 5 sularında kapımız çalındı. O sıralarda bütün Budapeşte bir «kapı çalınması korkusu» içinde idi ve biz sabahın bu erken saatinde ancak AVO'nun gelebileceğine hükmettik. Fakat kapıyı açtığım zaman Pal'in en çok sevdiği bir arkadaşının eşiyle karşılaştım.

Anlattığına göre, kocası bir akşam önce fazla içki içmiş ve bir kahvede, yüksek sesle, komünist rejimiyle Rusya aleyhinde söylenmiyecek sözler sarfetmiş. Karısı her ne kadar onu yatıştırmıya çalışmışsa da muvaffak olamamış. Bundan birkaç dakika sonra da AVO gelmiş ve onu alıp götürmüş.

Gözlerinden yaşlar akarak bu olayı anlattıktan sonra Pal'in onu hapisten kurtarabilip kurtaramıyacağını sordu. Pal, elinden gelen her şeyi yapacağı vaadinde bulundu.

Kadın bizden ayrıldıktan pek az sonra telefon etti ve mahçup bir sesle kocasının eve döndüğünü söyledi. Gûya mesele, kendisinin büyülttüğü kadar ciddi değilmiş. Böyle olunca da onu serbest bırakmışlar.

Pal bu haberden fena halde ürkmüştü. Rengi derhal sarardı ve uzun müddet hiç konuşmadan düşüncelere daldı.

Nihayet ona sordum:

— En sevdiğin bir arkadaşının bu kazayı bu kadar hafif atlattığına yoksa memnun olmadın mı?

Acı acı cevap verdi:

— Hayır, memnun olmadım, dedi, komünistler yakaladıkları bir adamı hiçbir zaman bu kadar kolay ve çabuk bırakmazlar. Mutlaka o bir emir almıştır. Herhalde beni takip etmek hususunda bir emir. Çünkü bilirler ki o benim yegâne sık sık görüştüğüm bir arkadaşımdır.

Ben bunu kabul etmiyerek:

— Hayır, bu doğru değil, Pal, dedim, böyle fena şeyler düşünme.

Evliliğimiz komünistlerce artık hoş görülmez olmuştu; baskılar da arttırıldıkça arttırıldı. Parti, ya beni komünistleştirmesini veya beni boşamasını Pal'den talebediyordu. Kendi ailesini ikna ve «terbiye» edemiyen bir kimsenin, emri altındaki insanları «terbiye» ve tenvir edemiyeceğini ona ihtar ediyorlardı

Zaman zaman Pal bana komünist prensipleri hakkında dersler vermeğe başladı. Fakat hiçbir netice alamıyor ve binaenaleyh kızıyor, sinirleniyordu. Bu yüzden biribirimize kırılıyorduk. Hatırlarım ki bir yemek esnasında, sofraya getirilen patatesler küflenmiş olduğu için, ev sahibi sıfatiyle, misafirlerimizden özür diledim. Pal Maleter sofrada yerinden fırlıyarak şöyle bağırdı:

— Sen bunu sırf komünist aleyhtarı olduğun için ve bizim komünist hayatımızı kötülemek maksadiyle söylüyorsun! Bu yemeğin hiç bir fena tarafı yok...

Halbuki patatesler hakikaten küflenmişti. Bunlar, dışarıdan getirilmiş büyük bir parti mala ait olup iyi muhafaza edilmesi becerilemediğinden bu hale gelmişti. Misafirlerimiz gittikten sonra Pal'den hakikati teslim ile rejimin bu hatasını kabul etmiyerek onu savunmıya kalkışmasının sebebini sordum ve hiç değilse evde olsun propaganda liderliğinden vazgeçmesi ricasında bulundum.

Münasebetlerimiz gittikçe fenalaştı ve nihayet tahammül edilemez bir hal aldı. Son kıyamet, bir akşam Pal'in beni komünist ideolojisinin doğruluğuna inandırmıya çalıştığı sırada koptu. Buna benim artık daha fazla tahammülüm kalmamıştı; hıçkıra hıçkıra ağlıyarak:

— Bu yolda ben seni hiçbir zaman takip etmiyeceğim, diye bağırdım, şunu bil ki bu sahte ideallerle eve geldiğin zaman senden nefret ediyorum. Âdeta boğulacak gibi oluyorum!

Bunları söylerken tuğla sobanın yanında duruyor, hiç ehemmiyet vermeden ona yaslanıyordum. Biliyordum ki gözlerimden nefret ve tiksinme alevleri fışkırıyordu. Şöyle bağırdım:

— Daha fazla buna tahammül edemiyeceğim. Rica ederim beni yalnız bırak!

Pal, kenetli dişleri arasından cevap verdi:

— Peki öyle olsun; anlıyorum ki beni karşında görmeğe tahammül edemiyorsun. Pekâlâ öyleyse, ben de buradan çıkar giderim.

Aynı gün bulunduğumuz apartımanın başka bir odasına taşındı. İkimiz de, etrafımızdaki dünyanın çöktüğünü ve büyük bir ümitsizlik içinde, mahvolup gittiğimizi hissediyorduk.

Birkaç gün sonra, ben işimde bulunduğum bir sırada, Pal binayı terkedip gitmiş. Yeni adresini de bırakmamıştı.

■

Hâdise, 1953 yılının ilkbaharında cereyan etti. Bu tarih, aynı zamanda ıstıraplar içinde geçen hayatımın bir başlangıcı sayılabilir. Şimdi, 72 yaşına varmış olan annem, çocuklarla meşgul olamıyacak kadar hasta idi. Ben ise çalışmakta olduğum fotoğrafhanedeki işimi bırakamazdım. Bu vaziyet karşısında kızlarımı bir pansiyona yerleştirmek gibi çaresizlik içinde hatıra gelen bir karar etrafında düşünmeğe başladım.

Pal bizim ayrı yaşamamızın çocukları üzmesini istemiyordu. Apartımandan çıktıktan birkaç gün sonra eve gelen Pal, Maria ile Judith'i ordu mensuplarının çocuklarına mahsus bir yuvaya kaydettirdiğini söyliyerek onları almıya geldiğini haber verdi. Bundan sonra her pazar çocukları eve getiriyor ve kendi-

İHTİLÂLİN RESİMLİ HİKÂYESİ

Ruslar çekildikten sonra Budapeşte beş gün tam bir hürriyet havası yaşadı. Ama 4 kasım sabahı verdikleri sözü hiçe sayan Ruslar şehre döndüler ve ihtilâlli, üstün silâhlarıyla kanla boğdular. Çarpışmalar sonunda şehir bir harabe haline geldi.

Macarların milli kahramanlarının adını taşıyan ve bir zamanlar şehrin en işlek, en güzel yeri olan Rackozy Caddesi bir toz, duman, moloz yığını halini almıştı. Caddenin iki yanındaki Çigan lokantalarında kemanların sesi artık susmuştu.

si de bizimle beraber yemeğe kalıyordu.

Bir salı günü enstitüden bana telefonla bildirdiler ki çocukların ikisi de kızıl hastalığına tutulmuştur ve onları oradan alıp evimize getirmek lâzımdır. Başka bir kadınla birlikte hemen enstitüye gittik. Fakat orada karşılaştığımız manzara bizi hem hayrete, hem de isyana sevketti. Oraya vardığımız zaman banyo saati imiş. Ne kadar gariptir ki kızıla rağmen bunların hepsi, hasta olsun olmasın, aynı yerde ve bir arada banyolarını yapıyorlardı. Bu kayıtsızlık beni âdeta hasta etmişti. Derhal kararımı verdim: Bütün güçlüklerine rağmen çocuklarımı evimde yetiştirecektim.

O sıralarda Pal anlaşılmaz bir muamma olmuştu. Bir müddet her pazar yemeğe geliyor, ayrıca her gün telefon ederek bana olan aşkına dair teminat veriyordu. Fakat bazan onun bu telefon konuşmaları nefret ve hakaretlerle dolu oluyordu! Bir müddet sonra da işimde olayım, evimde bulunayım her saat telefon ederek çocukları benden almak tehdidinde bulunuyor, beni âdeta çıldırtacak çoğ ağır ithamlar savuruyordu.

Bir gün beni Savunma Vekâletinden çağırdılar. Kalkıp gittim. Sorgu subayının odasına götürülerek masasının karşısındaki sandalyaya oturtuldum. Sorgu subayı hiçbir mukaddemeye lüzum görmeden, devlet işi olduğu anlaşılan, evliliğim hakkında bana bir sürü sualler sormıya başladı. Nerede doğmuştum? Nasıl bir aileye mensuptum ve bunun fertleri kimlerdi? Şimdiki dostlarının isimleri nelerdi. Kocamın vazifesi hakkında ne düşünüyordum? Marxist prensipleri okumuş muydum.

Sorgu subayı saatlerce benim mazime ve hareketlerime dair sualler yağdırıyordu. Derken bütün açıklığıyla Partinin vaziyetini izah etti; ben kocamın işine engel oluyormuşum, ancak komünist ideolojilerini benimsediğim takdirde onun karısı olarak kalabilirmişim.

Nihayet dedi ki:

— Yoldaş! Pal Maleter'in hayatı o kadar kararsız ve öyle bir haldedir ki biz buna daha fazla tahammül edemiyeceğiz. Bir komünist albayı bu şekilde yaşıyamaz. O, ya eski aile hayatına dönmeli, yahut yeniden evlenmelidir.

Ve şayet ben kendimi bu yeni hayata adapte edemiyecek, uyduramıyacak olursam Partinin kocama daha «güvenilebilir» bir kadın bulabileceğini açık olarak ifade etti.

Bu işkence, Savunma Vekâletinde cereyan eden müteakip bir sürü işkencelerin başlangıcı idi. Derken bunlar birdenbire sona erdi. Artık hiç çağırılmaz oldum. Aynı zamanda Pal'in hafta ziyaretleri de büsbütün kesildi. Acaba bu, Partinin hakikaten ona bir kadın bulduğu mânasına mı geliyordu?

Bu ıstıraplı günlerimde beni bir düşüncedir aldı: Komünistlik hakkında düşüncelerinde yoksa Pal haklı mıydı? Bu mevzuun derinliklerine varamamış olduğum için belki de ona ayak uyduramıyordum. İhtimal modası geçmiş bir dünyaya mensup bulunduğumdan bu süratli yeni gelişmeyi hakkiyle kavramaktan ve onu takdirden âciz bulunuyordum.

Bunu öğrenmeğe karar vererek haftada iki defa verilen bir kursa devama başladım. Dersleri dikkatle dinliyor ve bazı sualler sormak için sıksık el kaldırıyordum. Bu suretle «dialectic materrialism» i öğrenmiş oldum; fakat, bu iki kelimenin arkasında ne âdilikler vardır! Bugün kahraman sayılan bir adamın yarın nasıl hain veya bugün hain telâkki edilen aynı adamın yarın nasıl bir kahraman haline sokulduğunu gördüm. Dahası var: Herhangi bir cinayetin nasıl örtbas edilerek adaletin tecellisi ve hakikatin ta kendisi şekline çevrilebileceğine şahit oldum.

Dersler iki ay kadar devam etti. Benim için bu, bütün hayatım boyunca kâfi gelecek bir öğretim olmuştu. Öğrendiklerimden tiksiniyordum ama müsterihtim; zira vicdanım temizdi. Şimdi artık iyice anladım ki komünist teorileri benim için değildir.

Büyük bir hayal kırıklığı ve teselli olmıyan bir üzüntü içinde, o yılın eylül ayını, kısa bir tatilden faydalanarak, kuzey'deki Matra adını taşıyan dağlık mıntakada geçirdim. Burasını Pal'le evlenmemizden pek az sonra ziyaret etmiş, bütün tatil günlerini burada geçirmiştik. Baştanbaşa çam ağaçlariyle örtülü olan bu dağları yaz, kış ve ilkbahar olarak her mevsimde tanımış ve sevmiştik. Bu itibarla, kısa sürecek olan tatil günlerim, mazinin o mesut anlarını hatırlıyarak ve onları yeniden yaşıyarak geçecekti.

Fakat henüz Matra'ya varmıştım ki son derece sinir bozan bir mektup aldım. Bu, Pal'in avukatından geliyor ve çocukları Halk Demokrasisi ölçülerine göre yetiştirmeğe çalışmadığım için, boşanma muamelesine başlandığı, Bundan dolayı da çocukların benden alınacağı bildiriliyordu.

İnsanlar nasıl böyle zâlim olabilirlerdi? Büyük bir ümitsizlik ve üzüntü içinde mektubu alıp ormana gittim. Dost çamlar altında, yeni evliler olarak, bir vakitler gezdiğimiz ve o kadar mesut olduğumuz yerleri birer birer ziyaret ettim. Hiçbir yerde ve hiçbir şeyden teselli bulamıyordum. Ağladım, hiç durmadan ağladım.

Ertesi sabah beni telefonla aradılar. Arayan Pal Maleter idi. Avukatı tarafından gönderilen mektubu alıp almadığımı heyecanlı bir sesle soruyordu. Aldığımı bildirince bunu almamış telâkki etmemi söyliyerek:

— Maria, dedi, hemen seni görmeğe geleceğim, seninle konuşacaklarım var.

Bulunduğum oteldeki odama gelince benden mektubu alıp parça parça etti ve:

— Rica ederim bana darılma Maria, seni hiçbir zaman üzmek istemem.

Dedi. Bundan sonra uzun müddet konuştuk. Gördüm ki onu hâlâ seviyorum. Bu yüzden yuvamızı bozmak istiyenlere lânetler ettim.

Bu buluşma esnasında bir kere daha bir arada yaşamayı tecrübeye karar verdik. Bu ikinci balayı için nisbeten büyük bir apartımana taşınmayı düşündük. Bu suretle gerek annemin gerekse çocukların mesut olmaları için daha geniş bir saha temin edilmiş olacaktı. Bundan sonraki sekiz haftayı büyükçe bir apartman aramıya, bulduğumuz apartmanı da tanzim etmeğe hasrettik. Pal, ordudan aldığı boyalarla ve asker yardımiyle evin içini güzel bir şekle koydu. Pal burasını oturulabilecek bir hale sokmıya çalışmaktan büyük bir zevk duyuyordu.

Fakat 1953 yılının kasım ayında yine nahoş bir hâdise huzurumuzu kaçırdı. Komünistler, annemin bizimle beraber oturmasına müsaade etmiyeceklerini Pal'e haber verdiler. Parti Sekreterlerine göre annem komünist aleyhtarıdır ve benim komünist ideolojilerini benimsememe mâni olmaktadır!

Annem, hem ihtiyar, hem de hasta bir kadındı. Onu terkedemezdim. Pal'e gelince, ordu ile ilgisini kesmedikçe Partiyi bu hususta iknaa muvaffak olamazdı. Şu hale göre bizim için hiçbir çıkar yol kalmamıştı. *(Devamı gelecek sayıda)*

Peşte sokakları, en modern ve ağır silâhlarla teçhiz edilmiş bir düşmanla, sopa, kazma, kürek, taş ve bomba yerine içine benzin doldurulmuş gazoz şişeleriyle boğuştuktan sonra can veren isimsiz kahramanların mezarlarıyla dolmuştu. Şehir tekrar kızılların kontrolu altına girdikten sonra bu ölüler yer yer açılan umumi çukurlara atıldı.

Tarihin en meşhur aşk macerasını ebedileştiren roman:

İHTİRAS ENGİNLERİ

Lady Hamilton'la Amiral Nelson'un ıstırap içinde geçen aşklarının hikâyesi

Nefis sağlam ciltli, 5 renk ceket kaplı

11 Lira

Yeni Çıktı

JOSEPHİNE
F. W. Kenyon — 10 L.

GELİN TACI
S. Undset — 8 L.

SABAH YILDIZI
Cronin — 7,5 L.

MELİSSA
T. Caldwell — 8 L.

AŞKTAN DA ÜSTÜN
E. Gaskell — 8 L.

HARP ve SULH
L. Tolstoy — 10 L.

BÜYÜLÜ ÇİÇEK
L. Bromfield — 8 L.

HER KADIN GİBİ
S. Undset — 8 L.

SENİ SEVMEK KADERİM
S. Lewis — 10 L.

BAHAR ATEŞİ
J. Hilton — 8 L.

BİR BAŞKA KADIN
H. Walpole — 10 L.

SİLÂHLARA VEDA
E. Hemingway — 10 L.

NOTRE DAME'IN KAMBURU
V. Hugo — 10 L.

Yeni Çıktı — CRONİN **BİR AŞK UĞRUNA** — 10 L.

Okuyucularımız bu kitapları, bedellerine karşılık **POSTA PULU** göndererek **GÜVEN YAYINEVİ**'nden de temin edebilirler. Siparişler **TAAHHÜTLÜ** olarak gönderilir.

GÜVEN YAYINEVİ
Cağaloğlu Yokuşu, Narlıbahçe Sokak No. 11 İSTANBUL

FEZADAKİ SEVİMLİ KOMŞUMUZU TANITIYORUZ :

AY

İlim adamları aya artık komşu gözü ile bakıyorlar. İnsanoğlunun aya ayak basacağı en geç tarih olarak da 1970 ileri sürülüyor. İşte bu tezi savunan dünyanın en mühim elli ilim adamından en mühim beşinin bu konuda yaptıkları son açıklamalar:

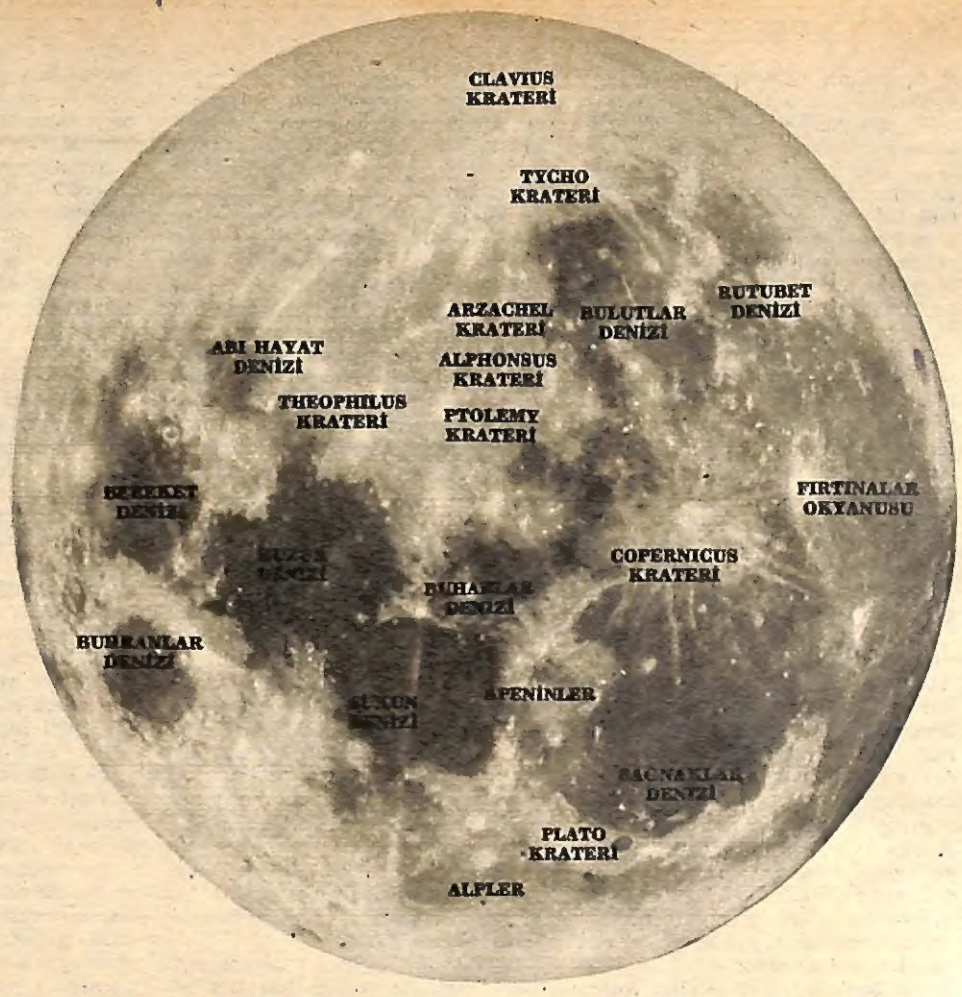

Ayın Amerikan Deniz Kuvvetleri Rasathanesinden çekilen ve coğrafi bölgelerini gösteren fotoğraf.

Amerikan Millî Müdafaa Vekâleti Araştırmalar Müdürü Herbert York:
«İnsan aya 1965 senesinde ayak basacaktır. Üç sene sonra da Merih ve Zühre'ye ulaşacaktır.»

■

Amerikan Sivil Feza Araştırmaları Müdürü Kaith Glennan ve İngiliz Arthur Clark:
«Önümüzdeki on sene içinde insan ayın etrafını dolaşmayı başaracaktır.»

■

Roketin mucidi Wernher Von Braun:
«İnsan oğlu aya takriben bundan on iki sene sonra varabilecektir...»

■

Almanyada Stutgart Teknik Üniversitesi Fizik Enstitüsü Müdürü Dr. Eugen Sanger, bütün bu tahminlere iştirak ettikten sonra şu korkunç mütalâayı yürütmektedir:
«40 seneye kadar insan saatte 670 milyon millik bir hıza ulaşmış olacaktır.» Bu hemen hemen ışığın süratine eşittir.

HAYALLER ÜLKESİ AY: İnsanoğlu yüzyıllar boyunca aya seyahati düşünmüş ve bu dünya peykinin kraterlerle delik deşik kışırını türlü yaratıklarla doldurmuştur. Yukarıdaki resim bu hayaller ele alınarak çizilmiştir. Sol alt köşedekiler, Yunan mizahçısı Samosata'lı Lucian'ın ayda yaşadıklarını tasavvur ettiği garip yaratıklardır. Bunlar, istedikleri zaman gözlerini çıkarıp yerine koyabiliyorlardı. Çeşitli yaratığı binek hayvanı olarak kullanan süvari kuvvetleri vardı. Sağda, ayın sağ gözünden çıkan insanlar İngiliz avukatı Robert Paltock'un muhayyelesinde yaşamış, güneşe tapan mağara adamlarıdır. Daha sağdakiler Arioste'nun muhayyelesine uyularak, dünyadan göçtükten sonra aya gitmiş yaratıklar zümresine dahil edilen Adem ile Havva, Neron, Napolyon ve artık soyu kalmamış olan hayvanlar. Alt sağ köşede İngiliz Piskoposu Francis Godwin'in kahramanları. Bunlar zıplıyarak ve kendilerini yelpazeliyerek hareket ederlerdi. Onların üstündekiler Cyrano de Bergerac'ın dört ayaklı ay insanlarıdır. Onların solunda Aratus takma adlı meçhul bir yazarın 1793 te yarattığı İngilizce konuşan yılan adamlardır. Yılan adamların üst tarafındakiler New York Sun gazetesinin

AYDA DÜNYA BATIYOR — Dünyanın yüzü ayın ancak 16 misli olduğu halde, aya aksettirdiği güneş ışını, atmosfer yüzünden, ayın aksettirdiğinden 80 defa daha fazladır. O bakımdan dünya ayda, ayın dünyada görünüşünden çok daha parlak görünecek ve bu temsili resimdeki gibi ayda dünyanın batışı 80 defa daha parlak bir ilham kaynağı olacaktır.

1835 de verdiği bir habere göre dev bir teleskopla ayda görüldüğünü iddia ettiği garip hayvanlar ve koca kanatlı insanlardır. Bu şakaya halk tamamen inanmıştı. Sol üstteki dev böcek yaratıklar ise H. G. Wells'in «Aydaki ilk insanlar» kitabının kahramanlarıdır. Sağ üsttekiler ilmî romanlardaki ay yolcularının kullandıkları vasıtalardır. Bunlardan soldan sağa doğru en soldaki, Jules Verne'in 1870 teki tren biçimi roketidir. Alev saçan atlar Ariosto'nun kahramanı Orlando'yu aya götürmüştür. Paltock'un kahramanları, elle işleyen bu uçan makine ile aya düşmüşlerdir. Piskopos Godwin'in bir yelkenle idare edilen ve kuğuyu andırır kuşların uçurduğu feza salı. George Fowler'in 1813 te yazdığı «Aya Bir Uçuş» kitabının kahramanı ile onu aya götüren melek. Cyrano de Bergerac'ı aya götüren küpler. Sağ üst köşedeki, Aratus'un kahramanını aya götüren balondur.

AYIN yüzyıllardan beri dünyadan tetkiki sonunda birçok bilgiler elde etmek mümkündür. Bu bilgilerin başlıcası ayın içinin vaktiyle erimiş madenden müteşekkil oluşudur. Dolayısiyle zaman zaman ayda indifalar vukubuluyor, kışırı da meteorların düşmesi ile delik deşik oluyordu. Bugün umumi kanaat ayın içinin soğuduğu merkezindedir. İnsanoğlunun bugüne kadar haritasını çıkarabildiği kısmındaki kışırı da dünyadaki kıraç arazi gibi son derece sertleşmiştir.

Ayın çekim bölgesi hızlı hareket eden gaz moleküllerini muhafaza edemiyecek kadar zayıftır. Bir zamanlar dünya gibi bir atmosferi olduğu muhtemeldir. Fakat bu atmosferi meydana getirmiş olan gaz molekülleri milyarlarca yıl önce kaybolmuştur.

Esecek yahut rutubeti meydana getirecek atmosfere ait molekülleri olmaması yüzünden ayda rüzgâr ve su da teşekkül etmemiştir. Aya ait boşlukta ses dalgalarını nakledecek, yüksek enerjili kozmik ışınları geri çevirecek, düşen meteorları yakacak ve hararetin 214 dereceye çıkmasına, gölgede de — 243 dereceye inmesine mâni olabilecek hiçbir şey yoktur. Bu büyük suhunet farkları ayın kışırını çatlatmış ve ezip toz haline getirerek kışırı bu toz tabakası ile örtmüştür.

Ayda dört milyar seneden beri bundan başka hiçbir değişiklik olmamıştır. O kadar ki, aydaki mağaralardan birinin ağzına dört milyar yıl önce bir örümcek ağı gerilmiş olsaydı bugün hiç değişmemiş olarak yerinde duracaktı. Bu bakımdan ay bir fosil dünyası, ilmî araştırmalar için mikropsuz mükemmel bir lâboratuvar hüviyetindedir.

4 MİLYAR SENE DEĞİŞMİYEN YÜZ

Ayın 29½ günde tamamlanan kendi mihveri etrafında dönüşü dünya etrafındaki dönüşünün aynı olduğu için dünyadan hep aynı tarafı görünür. 2.280 mph. lik mahrekinden hafifçe oynadığı için, astronomlar bir senelik bir süre içinde bu ârızalı kışırın % 9 nisbetinde fazla bir kısmını da görmeğe muvaffak olmaktadırlar. Ayın öbür yüzü tamamiyle güneş ışınlarına karşıdır. İlim adamları, aya gidildiği zaman bu yüzün de görünen yüzün aynı olarak müşahede edileceğini söylemektedirler.

Ayın görünen yedi milyon kare millik kışırı indifa devrinin işaretleri ile kaplıdır. Bunların en iyi görünenleri, ayda insan yüzü gibi bir şekil meydana getirmiş olan kuru lâv denizleridir. Sağnaklar Denizi ile Huzur Denizi bu yüzün gözleri, Buhar Denizi burnu, Bulutlar Denizi de ağzıdır. Bu şekiller dört milyar yıl önce, ay henüz gençken, yani yarım milyar yaşında iken ve ayın içi erimiş maden dolu olduğu sıralarda meydana gelmiştir.

Ayda 30.000 kadar meteor çukuru vardır. Bunların çoğu sığdır. Fakat bazıları dört mil derinliğinde ve içine Danimarka'yı alabilecek genişliktedir. Ayrıca Everest Tepesi yüksekliğinde tepeleri vardır.

KÜL DENİZİ

İnsanoğlu bugüne kadar ay hakkında bir hayli bilgiye sahip olmuştur amma daha öğrenmek mecburiyetinde olduğu birçok hususlar vardır. Bunlardan biri kozmik şualar, bu şuaların kesafeti ve önemidir. Sovyetler bu şuaların tehlikeli olmadığı kanaatindedirler. Amerikalılar şuaların insan hücreleri üzerindeki tepkisini tetkik etmektedirler. Sonra atmosferin dışındaki radyasyonlar hakkında birşey bilinmemektedir. Bu radyasyonlar o kadar kesiftir ki kâfi derecede korunmamış olanlar için tehlike arzedebilir.

Sonra ayın kışırının incelenmesi gelmektedir. Bugüne kadar yapılan incelemeler kraterler arasındaki geniş düzlüklerin volkanik arazilerdeki toz gibi bir külle kaplı olduğunu meydana koymuştur. Bunlar kül okyanuslarıdır. Fakat bu küllerin kalınlığı nedir? Birkaç santim

(Lütfen sahifeyi çeviriniz)

AY

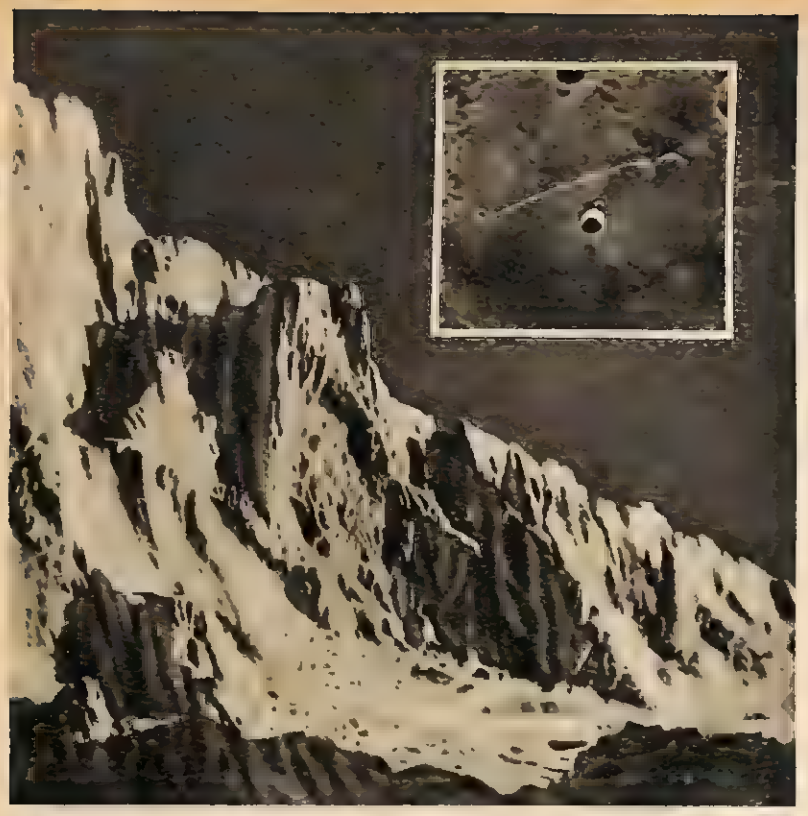

BÜYÜK DUVAR — Ayın teleskopla alınan bir fotoğrafında (küçük resim) görünen bu çizgi, uzunluğu on beş kilometreyi bulan ve «Büyük Duvar» adı verilen bir dağ silsilesidir. Büyük resim bu silsilenin bir ressam tarafından çizilmiş ve mümkün olduğu kadar aslına benzetilmeğe çalışılmış resmidir. Ayda Himalaya'ların ve dünyanın en yüksek tepesi olan Everest yüksekliğinde daha birçok tepeler vardır.

(Baştarafı 11 inci sahifede)

mi yoksa metrelerce mi? Bir roket aya inerken bu küllerin içinde ne olacaktır? Bu hususlar hakkında hiçbir şey bilinmemektedir.

Bazı ilim adamları kül mevzuunda daha da kötümserdirler. Binlerce sene birçok radyasyonlara mâruz kalmış olan bu kül tabakalarının herhangi birşeyle temas eder etmez infilâk etmesinin mümkün olabileceğini ileri sürmektedirler.

Sovyetler aydaki bu kül okyanuslarını dikkate alarak roketlerle yapılacak ay keşfinde tanklar kullanmayı düşünmektedirler. Dünyadan idare edilecek olan bu tanklar küle batmıyacak, ayın kışrını kaplıyan maddelerden nümuneler alacak ve bunları roketlerle dünyaya gönderecektir. Fakat bu işi görecek bir roket plânı henüz hazırlanmamıştır.

AYIN DÜNYA İŞLERİNE TESİRİ

İnsanoğlu binlerce yıl dünyadaki olayları ayla ilgili görerek onu bazan baştacı yapmış, bazan da yerin dibine batırmıştır. Fakat ilim bakımından ayın dünya üzerindeki tesiri iki türlüdür. Güneş ışınını dünyaya aksettirir, çekim kudreti ile de med ve cezir olaylarını meydana getirir. Sonra başta İslâmlar ve Museviler olmak üzere milyonlarca insan için takvim vazifesi görmektedir. Öbür tesirleri tamamiyle hurafe folklor mahiyetindedir.

Birçok medeniyetlerce ay erkek yahut dişi tanrı olarak kabul edilmiştir. Afrika, Endonezya ve Avustralya'nın iptidai yerlileri tarafından hâlâ da ilâh olarak kabul edilir. Tarih öncesi devirlerden beri insanoğlu ayın büyüyüp küçülmesi ile kendi arasında bir münasebet görmüştür. Onun inanışına göre ay büyüdükçe hayat gelişmekte, küçüldükçe de sona ermektedir. Tohum ekme işini onun için ay büyürken yaparlar, ay bedir haline gelirken doğan çocukları uğurlu sayarlardı.

Yeni Gine, Afrika, Bolivya ve Brezilya'da kadınlar yeni doğan çocuklarını çabuk ve sıhhatli büyümeleri için bedir halindeki aya tutarlar. En iyi ağaç kesme zamanı da ayın küçülmeğe başladığı zamanlar olarak kabul edilir.

Fakat yüzyıllardan beri olduğu gibi hâlâ da ayın en büyük hususiyeti başta âşıklar olmak üzere milyonlarca insana ilham kaynağı teşkil etmesidir

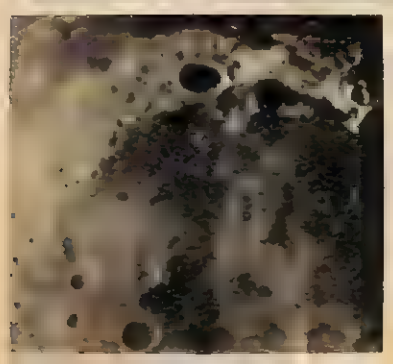

METEOR ÇUKURLARI — Ay sathının diğer bir hususiyeti de meteor çukurlarıdır. Amerika'da Cape Canaveral'deki bir teleskopla çekilmiş olan yandaki fotoğraf meteorların ayda açtığı çukurları göstermektedir. Dünyanın çeşitli yerleri gibi Türkiye'de de olan bu meteor çukurlarından biri Ağrı ilindedir. Halk bunlara göktaşı çukuru der.

Münih ve F

FOTOĞRAFLAR : MÜNİH MUHABİRİMİZ FARUK ARIK VE MEHMET BİBER

Münih'te tam kırk gün kırk gece süren Faşing nihayet bitti. Anayasasının birinci maddesinde «Çılgınlık mubahtır» yazılı 40 günlük Faşing Prensliğinin balolarından biri görülüyor.

Arap şeyhleri, Fransız apaşları, 19. yüzyıl çapkınları, tabiî yalnız bir gece için, bu balolarda hüküm sürdüler. Bu arada hattâ eski Alman efsanelerinin kahramanı ateş ilâhı Wotan'ı bile görmek pekâlâ kabildi.

Havva ile Adem cennetten kovuldukları zaman üzerlerinde sadece bir incir yaprağı vardı. 1959 Faşing eğlencelerine aynı çift kaplan postuna bürünmüş olarak geldiler.

BALONUN DAVETLİLERİ — 11 şubat akşamı gazeteciler ile gazete okuyucuları Taksim Belediye Gazinosunda bir araya geldiler. O gün gazetecilerin yıllık ananevi Basın Balosu vardı. Yukarıdaki resimde, Basın mensuplarının eşleri ile gazete okuyucusu hanımlar görülüyor. Soldan sağa doğru: Sibel Garan, Gülşen Özcan, Lâle İslâm, Sahavet Demirel, Leylâ Sayar, Selma Bavbek, Misket Kavur.

İstanbulda FAŞİNG

Şehrimizde yaşıyan Almanların kulübü olan Teutonia da her sene olduğu gibi bu defa da Faşing'e yabancı kalmadı. Burası da çeşit çeşit kostüm giymiş insanlarla doldu. Kovboylar, Merihliler, pek gözlü denizciler, burada da boldu. Çılgınlık, Münih Faşingi'nin derecesine varmamakla beraber neşeden yana pek farklı değildi. Resim, gece ilerledikten sonra mahmur gözlerle sohbet edenleri gösteriyor.

Faşing kanunlarına göre her şey mubahtır. Günlük hayatın yorgunluğu, sinirleri perişan eden havası, burada unutulmağa çalışılır. Gene burada yaş ve sınıf farkı ortadan kalkar. Belediye reisi, çöpçü onbaşısı ile, umum müdür satıcı kızla, eski Prusya subayı Münihli bira fabrikatörü ile senli benli, sarmaş dolaş olurlar. Faşing âdetlerince buraya katılan her şahıs muhatabına sen diye hitab etmek zorundadır.

Teutonia'da bu yıl da birbirinden cazip kızlar toplanmıştı. Hayli dekolte gelenler de oldu. İşte, yukarıda Allahın yarattığını kuldan saklamanın yersiz olacağını düşünen bir bahriyeli kız.

Teutonia'daki Kongo-Bar'ın kapısında sevgilisine veda eden ponponlu bir Fransız kadın denizci. Ertesi sabah herşey süt liman olacak ve herkes gene günlük yeknesak hayatına dönecek.

Cemiyet Hayatından Fotoğraflar: İSTANBUL BASIN BALOSU

BİR KÖŞE — Balonun son dakikaları yaklaştıkça hanımlar gene bir araya geldiler, son sohbetlerini yaptılar. Resimde soldan sağa doğru: Yelis Belgin (Yüksek Mühendis Fahrettin Belgin'in eşi), Türkân Aksu (Dr. Fikret Aksu'nun eşi), Seniha Belgin (Müteahhit Ali Fuat Belgin'in kızı), Nurten Sevencan (Tercüman rehber) görülüyorlar.

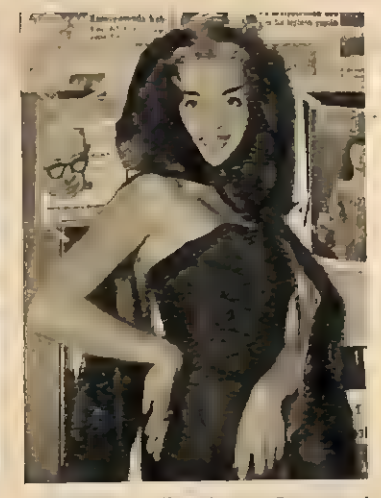

BALONUN GÜZELİ — Geçen yıl yapılan Türkiye Güzellik Müsabakası'nda ikinci seçilen ve birkaç filmde başrolü oynıyan Leylâ Sayar, bütün objektifleri üzerine topladı.

İŞ ADAMLARININ EŞLERİ — Baloya İstanbul'un en seçkin simaları gelmişti. Belediye Reisi Kemal Aygün ile eşi, devlet ve iş adamları eşleri bu arada sayılabilir. Soldan: Şule Arsan (Önder Arsan'ın eşi), Nükhet Yolaç (Armatör Turan Yolaç'ın eşi), İlter Çiftçi (Emin Çiftçi'nin eşi).

FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

SİNGAPUR'DA BİR MACERA

YAZAN: AXEL RODE — ÇEVİREN: A. MAZHAR KUNT

TAYFA Trevor Beecham, «Cilly M. Player» gemisinin iskelesinden geçerek rıhtıma indi. Gemi Singapur'da sadece üç gün kalacaktı. Burada bildiği tek lokanta Çin yemekleriyle meşhur Kapitol Tiyatrosu'ndaki «Blue Room» idi. Gümrük muayenehanesinden sonra bir taksiye atlayıp doğru oraya gitti.

Tıka basa karnını doyurdu. Yemek yediği müddetçe bir yandan da vestiyerdeki Çinli kıza bakıyordu. Bu, melez olduğu belli olan ufak tefek kızı iyice gözüne kestirmişti. Çıkarken yaklaşıp usulca sordu:

— Sizinle dışarda buluşmak istesem, razı olur musunuz?

Kız tatlı bir tebessümle fısıldadı:

— Ama iznim yalnız saat üçten beşe kadardır.

Bu tatminkâr cevaptan sonra Trevor keyifli keyifli lokantadan çıkarak nehire doğru yürüdü. Üçe kadar olan yarım saati su üstünde geçirmek niyetindeydi. Malayalı ve Çinli kayıkçıların kullandıkları teknelerden birini kiraladı. Bir taraftan şehri uzaktan seyrediyor, bir taraftan da buluşacağı küçük Çinli kızı düşünerek seviniyordu.

Saat tam üçte kız Kapitol Tiyatrosundan ayrıldı. Trevor da sandaldan rıhtıma atlıyarak sandalcının parasını verdi. Rıhtımın kaygan basamaklarından caddeye doğru acele ile çıkmak isterken ayağı kaydı ve yüzükoyun kapaklandı. Canı oldukça acımıştı. Ama düşerken, bir kapı aralığından gizlenmiş olan iriyarı bir Malayalı'nın lokantadan çıkan kızın peşine takıldığını gördü. Açık renk kumlu bir elbise giymişti. Elinde bambudan yapılmış bir baston vardı. Vestiyerci kız acele acele yürümeğe başladı. Trevor ile araları gittikçe açılıyordu. Açık renk elbiseli Malayalı da adımlarını sıklaştırmış kızı takibediyordu. Kız korku ile dönüp geriye baktıkça, Malayalı duvar kenarlarına siniyordu. Nihayet Çinli kız telâşla köşe başındaki bir dükkândan içeri girdi. Malayalı da onun arkasından içeri dalmıştı. Trevor kapının önünde beklemeğe başladı. Kızın belki Malayalı'yı atlatıp dükkândan dışarı çıkacağını ümid ediyordu. Yarım saat kadar bekledi. Gelen giden yoktu. Trevor kol saatine baktı. Caddeye de bir göz gezdirdikten sonra o da içeri girdi. Herkesi teker teker tetkik etti. Ne Çinli kızdan ne de Malayalı'dan eser yoktu. Dükkânın arka kapısı olup olmadığını sordu. Başka kapısı olmadığını öğrenince girenlerin eşkâlini tarif etti. Hiçkimse tarife uyar birilerini hatırlamıyordu. Trevor tekrar sokağa çıktı. Sanki yer yarılmış vestiyerdeki kız da içine girmişti. Nihayet ilerdeki bir polise durumu anlatarak:

— Zaten topu topu iki saat izni var, şimdiye kadar çoktan dükkândan çıkması lâzım gelirdi... dedi.

Polis, Trevor'un yüzüne alayla bakarak sordu:

— Bu kızı uzun zamandır tanır mısınız?

Anlaşılan polis memuru Avrupalı'nın düşüncesini kavrıyamamıştı.

— Kendisiyle buluşacaktık ve saat beşte de Kapitol'de olması lâzımdı.

Polis sırıttı:

— Sizi atlatmak istemiştir!

Trevor'un kan beynine sıçramıştı.

— Siz... dedi, şu Malayalı'nın eşkâlini not etseniz daha iyi olmaz mı? Belki kızı öldürmüştür bile...

— Size birşey tavsiye edeyim... diye polis sırıtmağa devam etti. Şimdi gene Kapitol'e gidin ve orada bekleyin. Şayet kız geri dönmezse beni gene burada bulursunuz.

Trevor hemen geri dönerek tekrar Blue Room lokantasına gitti ve bir köşeye oturup vestiyeri gözetlemeğe başladı. Fakat Çinli kız görünürlerde yoktu. Trevor kapıcının ve baş garsonun huzursuzlandıklarını farketti. Sonra vestiyere başkası geldi.

Trevor giderken kapıcıya sordu:

— Burada başka bir kız vardı daha evvel değil mi?

— Evet Li Sun. İşine geç kaldı. Halbuki saat beşte vazifeye başlaması lâzımdı...

— Gelmediğine göre ne olacak?...

— Hiç. Li Sun'a yol verildi demek olur efendim.

Trevor Kapitol'den fırlıyarak gene Li Sun'un girmiş olduğu dükkâna geldi. Kızın eşkâlini ve elbisesini tekrar birkaç kişiye tarif etti. Fakat herkes teessürle başını sallıyor ve kimse yabancının anlattıklarına, köşe başında halâ sırıtıp dolaşan polisten fazla alâka göstermiyordu.

— Beni dinleyin... diyerek Trevor polise doğru yürdü. Kızın ismi Li Sun'muş, bilmem sizi alâkalandıracak mı, ama daha vestiyere dönmedi ve bu yüzden de işten çıkarıldı. Hâlâ beni atlatmak istediğini zannediyor musunuz? Beni atlatmak için, işinden olmak ister mi? Siz bir zabıt tutsanız iyi olacak...

— İcabına bakarız... diye memur gene sırıttı.

Bir anda, kızın peşinden giden adam gözüme ilişti.

— İşte buydu... diye haykırarak adamın üzerine yürüdü. Fakat Malayalı elindeki ağır bambu bastonu Trevor'un başına indirdi ve Trevor kendinden geçerek yere yığıldı.

Kendine geldiği zaman sırıtkan polisin üzerine doğru eğilmiş olduğunu gördü. Etrafta kalabalık toplanmış merakla ona bakıyorlardı.

Trevor dirsekleri üzerinde doğrularak müphem bir sesle sordu:

— Yakaladınız mı?

— Kimi?

— O bambulu iriyarı Malayalıyı.

— Hangi Malayalıyı... diye memur hayretle sordu.

— Şu benim başıma vuran adam. Size eşkâlini tarif etmiştim hani!...

Polis memuru:

— Bana kimsenin eşkâlini vermediniz!... diyerek Trevor'a acaba aklından zoru mu var der gibi baktı:

— Saniyen, sizin başınıza vuran olmadı. Sandaldan çıkarken ayağınız kaymış ve başınızı çarpmışsınız.

— Şakayı bırakın.

— Elinde de bambudan baston vardı öyle mi?...

— Tamam, ben de size tarif etmiştim ama siz hiç kulak asmadınız.

— Affedersiniz beyim, fakat sizi ilk defa görüyorum, tariften filân da hiç haberim yok.

— Ve siz de Malayalı'yı takibedecekken buralarda duruyorsunuz... diye Trevor hiddetle söylendi.

Polis memuru bir adım geriledi:

— Affedersiniz, sademe herhalde dimağınızı sarsmış olacak, zihninizi toplayamıyorsunuz, müsaade edin de sizi gideceğiniz yere götürelim.

— Evvelâ o herifin kızcağıza ne yaptığını bilmek istiyorum.

— Peki peki, ben onu tahkik ederim, siz şimdi söyleyin hele, sizin için kime haber verelim?

Trevor elini acıyan başına götürdü. Başı kanamış ve şişmişti.

— Cilly M. Player gemisine gideceğim, 18 numaralı rıhtımda...

Bir taksi onu rıhtıma götürdü ve Trevor sallana sallana gemiye girdi.

— Gezintin pek kısa sürdü... diye yarasına bakan gemi doktoru Trevor'a takıldı:

— Kısa mı doktor? Neden, saat sekiz vardır herhalde...

— Saat üçü on geçiyor tayfa, sen çıkalı bir saatten fazla olmadı, ama bakıyorum kafanı kıracak vakit bulmuşsun, bunu orada ne diye hemen sarmadılar sanki...

Trevor dehşetle saatine baktı ve doktor yarasını sararken başından geçenleri anlattı.

— Vaziyete bakılırsa, basamağın üzerinde ancak bir dakika baygın kalmışım, bu masalı bir dakika zarfında mı tahayyül ettim yani?

— Mümkündür, diye doktor cevap verdi, bu gibi vakalarda, saatlerce süren hâdiseler bir, iki dakika içinde tahayyül edilir. Basamağın sademesile bambu bastonun sademesi arasında bir yakınlık var. Darbe ile şuurunu kaybeder etmez, şuur altında hemen bir rüya görmeğe başladın. Bu hikâyeyi unut ve git yat. Dimağ kendini toplasın, karaya da çıkma...

Cilly M. Player üç gün sonra Singapur limanından ayrılırken, Trevor'u ziyarete gelen arkadaşı:

— Beecham, hani sen bana Blue Room lokantasına git yemek ye demiştin ya, işte bugün öğleyin orada idim. Hakikaten Singapur'a gelip de oranın salçalı bifteğini yemeden gidende akıl yoktur. Lâkin ağzımın tadını kaçıran bir hâdise oldu. Tam ben ayrılacağım sırada vestiyerdeki kızı öldürdüler. Zavallının ismi Li Sun'muş. Kıskanç bir Malayalı köşedeki dükkânın önünde kızın başına bir bambu sopası ile vurarak öldürmüş. Ben oradan geçerken yerde yatıyordu. Ama kaatili hemen yakalamışlar, çünkü açık renk elbiselerinin üzerinde kan damlaları kalmış. Malayalı'ların bu gibi işlerde eli çabuk oluyor. Onu bırak ama sen bu sefer salçalı biftekten yemedinse büyük fırsat kaçırmışsın doğrusu.

MİLLÎ MÜC
HÂTIRAL

8

TÜRKİYE'NİN taksim edilmemesine yalnız İtalya'nın çalıştığını, diğerleri arasında fikir birliği olduğunu bildiriyordu; şüphesiz, ki bu bir İtalyan propagandası idi, ama aleyhimizdeki siyasette bir birlik olmadığını da gösteriyordu.

18.1.1920 günü Adana'dan gelen eski Tarsus kaymakamı Hilmi Bey, millî mukavemete yardım ediyor, diye kendisini oradan zorla çıkardıklarını ve Çukurova kasabalarında ahvalin pek fena olduğunu, Fransızların Nusayri fellâhlarını tutarak Türk'leri ezmekte olduklarını yana yakıla anlattı ve halkın Mustafa Kemal'in bir gün onları kurtaracağı ümidiyle yaşamakta olduklarını bildirdi.

22.1.1920 de Ankara'dan bir şifre aldım, bunda İstanbul'da Harbiye Nazırı Cemal ve Genelkurmay Başkanı Cevat Paşaların kabineden çekilmeleri için İngiliz'lerin ültimatom verdikleri bildiriliyordu; iki gün sonra bu haber tahakkuk etti ve ümitlerimiz yine kırıldı.

25.1.1920 de Demirci Mehmet Efe'nin Nâzım Bey merhumla İsparta'ya giderek seyyar hastahaneyi teftiş ettiği ve bir Rumun üzerinde bulunan muzır ifadeli bir mektup sebebiyle birtakım Rumları hapsedip evlerini tahrip ettiği haberi geldi.

5.2.1920 günü, Mustafa Fevzi Paşa'nın (Mareşal Çakmak) İstanbul'da Harbiye Nâzırı olması, tekrar ümitlerin uyanmasına sebep oldu.

O sıralardaki siyasi durumumuzun muhakemesi olarak, Mustafa Kemal'in imzasiyle Ankara'dan 17.2.1920 tarihinde bir yazı aldım. Bu yazının son fıkrası, İstanbul hükümetinin icap eden tedbirleri almakta ve Müdafaayı Hukuk Cemi-

Resimde Refet (Bele) Paşa Millî Mücadele

Fehmi Hoca, bir talebeye «dazır duzur» yazdırdığı «izinsiz bilâ af»ı imzalarken. (Baha Arıkan koleksiyonu)

zıroğlu.. Baba oğul her iki Dazır'a da rahmetler olsun.

HOOP GÜMM

Mektepte talebenin bir nevi protesto şekli vardı. Meselâ idarenin herhangi bir kararından ademi memnuniyet veya talebeden birine veya birkaçına yapılan - bizce - haksız karara karşı protesto makamında teneffüstê bir (Hooop gümm) avazesi yükselirdi. Meselâ talebeden birini ser muit muavinlerinden biri haksız olarak bahçeden ceza vermek üzere çağırsa, veya sadece cezayı verse bu (Hoop gümm) ler dakikalarca devam ederdi. Bağıranlar arkaları dönük olarak bu işi yaptıkları için kimin bağırdığı pek belli olmazdı. Fakat bir taraftan (Hoop güm) başladı mı? Hemen mektebin bütün kurlarına sirayet eder, bir anda nâmer'i ağızlardan bu protesto sedaları, âsap bozucu halde, ortalığı sarar, giderdi. Kaç defa Mösyö Laurent'ı hop gümlerle kaçırdığımızı hâlâ hatırlarım.

Bazan da bu avazeler yağmurlu havalarda, hareketsizliği gidermek için can sıkıntısının ifadesi olarak kullanılırdı. Hareketli olan talebe, yağmurdan kaçarak Préau'nun altında hareketsizliğe mahkûm oldu mu hiç olmazsa ağızlarını harekete getirerek bir nevi oyun veya idman yapmış olurdu. Bahçede idarenin pek ehemmiyet vermediği bu klâsik sedaları sınıfta da çıkardığımız olurdu, o zaman hemen koşuşmalar başlar, sınıfı boş bırakan muit hapı yutardı...

Yağmurlu havanın hareketsizliğini gidermek için ayrıca bir (Unkapanında Arpacızade Feyzullah) tekerlemesini tuttururduk. Bu sermaye de tükenince bir nevi spor marşı haline getirdiğimiz (Hamsiyi koydum tavaya, başladı oynamıya) yı söylerdik.

Bir de Fenerli bazı arkadaşları kızdırmak için - ve hele bir Fenerbahçe galibiyetinden sonra - uydurduğumuz ve şimdi sadece şu iki mısraı aklımda kalan bir hava vardı:

«Fenerbahçelilere attık zokayı
Bizleri görünce kaçtılar yukarı.»

Fenerli arkadaşları hayli kızdırırdık. Maahaza koyu Galatasaray muhiti, ocağı, merkezi olan mektepte, mahdut da olsa, (ekserisi Kadıköyünde oturan) Fenerli bazı talebe vardı. Ve biz, nadiren, yukarıda yaptığımız gibi, kendilerini kızdırırdık. Başkaca hiç muziplik etmezdik.

(Devamı gelecek sayıda)

Bir Yılda Bir Otomobil Yerim

"SABAHLARI çok yiyemem. Bir paket jilet kâfi gelir bana... Öğle yemeğinde kalorisi kuvvetli yiyecekleri tercih ederim... Ampul, porselen tabak, zincir, otomobil lâstiği gibi... Akşam yemeğinde ise, koca bir tabak kuru fasulyeyi tabağiyle birlikte yerim...»

Bu sözleri Naim Hovarda adlı 27 yaşındaki bir genç söylüyordu. Naim, Yugoslavya'da doğmuş. 1950 yılında Zayçar şehrinde genç bir kızla sevişmiş. Fakat kızı zengin bir köy ağası ile evlendirmişler. Naim de kızı kaçırmış. Jandarmalar üç gün sonra «firari âşıkları» yakalamış. Naim'in eline kelepçe vurulmuş. Fakat genç âşık, dişiyle kelepçenin kilidini parçalamış kaçmış.

Kız ise ince hastalığa tutulmuş, yataklara düşmüş. Bir ay sonra da bu hasrete dayanamamış ölmüş, Naim aylarca sevgilisinin mezarı başında taşları ekmek, toprakları katık niyetine yemiş. Dileği sevgilisinin başucunda ölmekmiş. Ancak öldürmiyen Tanrı, öldürmemiş. Bu sefer de yabani hayvanlara yem olayım diye dağlara çıkmış. Dağlarda maden yemiş, hayvanlarla savaşmış. Ölmemiş ama, taş, toprak, demir yemeğe öylesine alışmış ki, bu marazi bir alışkanlık haline gelmiş... Birkaç ay garsonluk yapmış. Garson luğu sırasında da porselen tabak, cam bardak yemeğe başlamış. Arkadaşları ona: «Sende bu mide varken aç kalmazsın. Gazinolarda çatal, tabak yeme numaraları yap» demişler. Naim ilk gösterisini Tıb balosunda yapmış. Baloda bulunan yüzlerce doktor parmaklarını ısırmışlar. Ama onun derdine çare bulamamışlar, Naim'in demiri, taşı nasıl öğüttüğünü bir türlü anlıyamamışlar.

27 yıllık hayatı boyunca 23 defa evlenmiş. Şimdi 23 üncü karısıyla boşanmak üzere... «Ne yapayım, diyor. Nikâh kıyıldıktan bir gün sonra bizim hanım sofrayı hazırlıyor. Etlisiyle, sütlüsüyle, tatlısıyla bir sofra. O et yerken, ben bardak, tabak yiyorum. Karı da o gün bohçasını topluyor, annesinin evine kaçıyor.»

Naim'in en büyük dileği bir otomobil sahibi olmak:

— Gezmek, eğlenmek için istemiyorum ama otomobili, diyor. Bir otomobilim olsa, bir yıllık nevalemi düzmüş sayılırım. Camıyla, mikasıyla, demiriyle, çeliğiyle, bakırıyla, kauçuğuyla bir yıllık bir Zekeriya sofrası... Böylece elde zembil günlük erzakımı almak için hırdavatçı hırdavatçı dolaşmaktan kurtulurum.

ÇİLİNGİR SOFRASI — Naim Hovarda günlük erzakını hırdavatçılardan temin eder. «Benim yiyeceklerim sizinkilerden pahalıdır» diyor. «Ne de olsa çilingir sofrası» Naim Hovarda, tatlıcılara yalnız yiyeceği tabakları şerbete bulamak, onları biraz tatlandırmak için gider.

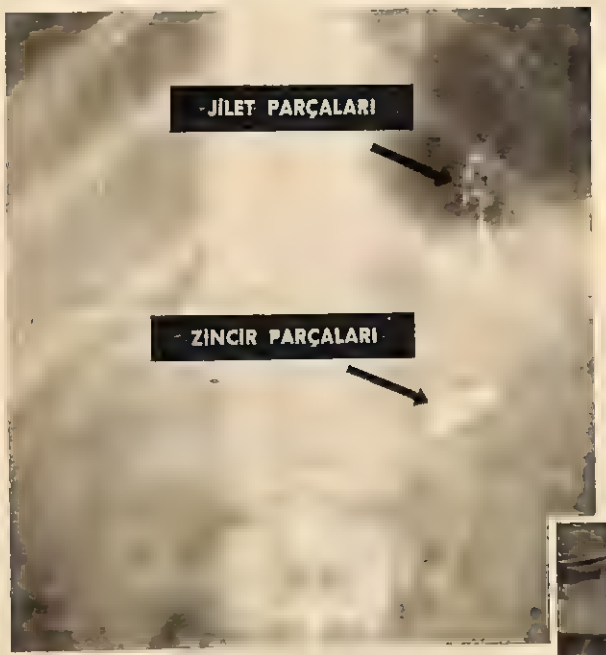

RÖNTKENİ — Naim'in röntkenini alan Dr. Alâeddin Başkaya'nın raporu: «B. Naim Hovarda'nın zincir, tabak, jilet, kauçuk gibi maddeleri normal çiğneme ve yutma refleksleri ile yuttuğu ve bu maddelerin yemek borusunun normal peristaltique dalgalar tahtında mideye indikleri radioscopique olarak takibedilmiştir.» Üstte, Naim'in röntken filmi, yanda röntkeni alınırken görülüyor.

YILDIZINIZ DİYOR Kİ ....

(20 ŞUBAT'TAN 26 ŞUBAT'A KADAR:) Önümüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Yakınlarınızdan biriyle aranız bozulabilir. Şahsi işlerinizi günlük çalışmalarınızdan ayırmıya gayret edin. Maddi bakımdan haylı iyi günlere doğru gidiyorsunuz. Teşebbüsleriniz netice verecektir. Sıhhatiniz normal.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Hafta sonunda bazı lüzumsuz hâdiseler olabilir. Hazırlıklı bulunmalısınız. Kendisiyle alâkadar olduğunuz kimse pek yakında bunu anlıyacak. Çalışma hayatınızı daha randımanlı bir hale sokmalısınız...

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

İş hayatınızda takdir almanız gayretlerinizi arttırmanıza bağlıdır. Şayet bir tanımadığınız yardım teklif ederse bunu derhal kabul edin. Bugünlerde hissi bakımdan elinizden tutulması lâzım. Şansınız artabilir.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Teşebbüsleriniz tamamen muvaffak olmuş sayılmaz. Şahsi otoritenizi kullanmalısınız. Hafta sonunda bir toplantı tertip etmeniz faydalı olur. İmkân bulamazsanız dinlendirici bir seyahat yapmanızı tavsiye ederiz.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Hakikatleri tahrif etmeyici bir gözle görmeğe çalışmalısınız. Maddi bakımdan bir miktar zarara uğrıyabilirsiniz. Çeşitli zaviyelerden normal günlerde sayılırsınız. His hayatınız hareketlenmek üzere bulunuyor.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Umumi meseleler üzerinde bilgilerinizi takviye etmiye çalışın. İşleriniz her zaman tesadüflerle halloimaz, tahminleriniz bazan da yanlış çıkabilir. Zamanınızı kıymetlendirmiye çalışın. Sıhhi durumunuz normal.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Biraz daha dinamik olmalısınız. Kendi içinize kapanmış olmakla istediklerinizi yerine getiremezsiniz. Bu günlerde yapacağınız bir hamle, başarıya ulaşabilmek için belki de en müsait fırsattır. Dikkatli olun.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Haftanın ilk günlerinde oldukça şanslı görülüyorsunuuz. İş hayatınızda da ümit verici neticeler elde edebilirsiniz. Üzerinizdeki çekingenlikten sıyrılarak daha atik olmalısınız. Sıhhatinize biraz dikkat edin.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Artık eski defterleri karıştırmayın. Geçen gitmiştir. Yarın yeni bir gün doğacaktır. Kendinizi ona hazırlayın. Hakkınızda iyi şeyler düşünülüyor. Maddi bakımdan sıkılıyorsunuz ama bu pek uzun sürmiyecektir.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Düşündüğünüz kimse size karşı sonsuz alâka duyuyor. Siz de elinizdeki imkânlarla ona cevap vermiye çalışın. Kültürünüzü arttırmak sizin için faydalı olacaktır. Dinlenmiye ihtiyacınız var. Sıhhatiniz normal.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Yakında bir sürprizle karşılaşabilirsiniz. Buna kendinizi şimdiden hazırlayınız. Amirleriniz tarafından sevilmek istiyorsanız onların sevdikleri ve hoşlandıkları tarzda hareket edin. Sıhhi durumunuza dikkat!...

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Ummadığınız bir anda karşınıza çıkacak olan insan belki de uzun zamandan beri düşündüğünüz kimse olabilir. Kendinizi kötümserlikten kurtarabilmeniz için hâdiseleri daha mantıki bir şekilde düşünmelisiniz.

Hayat hergün yeniden

YAZAN: BESSIE BREUER — ÇEVİREN: AYKUT GÖRKEY

GENÇ kadın önce tereddüt etmiş, fakat bilâhara adamın peşinden yürümeye mecbur olmuştu. Mütevazı ve ucuz bir otelden sonra, işçi kıyafetli insanların doldurduğu bu halk tipi lokanta ne demek oluyordu? Federico gösterişten hoşlanmıyan bir insan mıydı, yoksa hakiki hayatı mı böyleydi? Parasızlıktan mı idi?

Joan daha fazla düşünmeye fırsat bulamadı. Federico eline yapışarak kendisini dipteki masalardan birine doğru sürüklemişti. Masada ikisi erkek birisi kadın olmak üzere üç kişi vardı. Federico'yu daha uzaktan görmüşler, beraberinde getirdiği güzel kadına merakla, fakat samimî nazarlarla bakmıya başalmışlardı. Federico üçünü birden:

— Ciao amici (Merhaba arkadaşlar)!... diyerek selâmladıktan sonra, teker teker Joan'a tanıştırdı.

— Bu Enzo...

Uzun boylu, dalgalı siyah saçlı, yakışıklı bir delikanlı yerinden kalkıp Joan'un elini zarif bir şekilde öptü.

— Bu Pina...

Ufak tefek, fakat yüzü oldukça mânalı, aydınlık çehreli, iyi olduğu bakışlarından anlaşılan bir kadındı Pina.

— Bu da Ruggero!...

Bu sefer, gerek giyimi, gerekse tavır ve hareketleri ile Joan'a hemen Renato'yu hatırlatıveren diğer erkek hemen yerinden kalkarak elini öptü.

Tanıştırma işi bitince Federico:

— Bunlar benim çetedir Joan, dedi. Birbirimizden hiç ayrılmayız.

Yemek boyunca hiç kimse Joan ile meşgul olmadı. Yalnız Federico bir şey isteyip istemediğini soruyor, arada sırada da Pina kendisinden tarafa bakıp hafifçe tebessüm ediyordu. Başkalarının meseleleriyle uğraşmıyan rahat insanlar oldukları belliydi. Yemek nihayete erip de sıra meyvaya geldiği zaman Joan bir armut almıştı. Diğerlerinin ya portakal veya elma tercih ederek çatal ve bıçakla soyup yemelerini hayretle seyretmeye başladı. Amerika'da meyva elle tutulup ağıza götürülürdü ve bunu kimse yadırgamazdı. Halbuki Avrupalılar bunu medeniyetsizlik telâkki ediyorlardı. Bu yüzden Joan da hemen bütün Amerikalılar gibi Roma'da meyva yemekten her zaman sarfınazar etmişti.

Yemek bitince Federico'nun arkadaşları hemen kalkıp paltolarına davrandılar. Tiyatroya gitmek mecburiyetindeydiler. «Arzu ederseniz temsilden sonra tekrar buluşuruz» dediler.

Joan sual soran nazarlarla Federico'ya bakınca genç adam:

— Enzo bir tiyatro kumpanyasının aktörü ve rejisörüdür, dedi. Çehov'un bir piyesini sahneye koyuyor. İster misin bu akşam gidelim? Zaten temsilin son haftası. Seni temin ederim basit bir oyun değil, bilâkis müstesna bir eser.

■

Joan ile Federico salondaki yerlerini aldıkları esnada perde açılmıştı. Sahne bir Rus generalinin evini canlandırıyordu. Dekorlar gayet başarılıydı. Joan hakiki bir sanatkâr heyecaniyle kendisini sahnedeki esere kaptırmakta güçlük çekmedi. Tamamını değilse bile büyük bir kısmını anladığı diyaloglar sayesinde piyesi takibetmesi de kolaylaşıyordu.

Gözleri sahnede en çok Enzo'ya takıldı. Bu yakışıklı adamın fevkalâde tesirli bir sesi, bütün sahneyi kaplayıveren bir gösterişi vardı. Oyun kabiliyeti de mükemmeldi.

Joan piyesi o kadar büyük bir zevkle seyretmişti ki vaktin nasıl geçtiğini bile anlamadı. Seyirciler ayağa kalkmışlar, tamamen gençlerden müteşekkil kumpanyanın başarısını çılgınca alkışlıyorlardı.

Federico:

— Arkadaşların yanına gidelim mi? diye sordu.

Joan:

— Tabii, diye mukabele etti.

Dar bir koridordan geçerek, birkaç basamak çıktılar. Figüranların sağa sola koşuştuğu kulisten geçip artist odalarına doğru yürüdüler. Pina, yarı - makiyajlı, yüzü yorgunluktan sararmış bir halde, istirahat ediyordu. Joan ile Federico'nun odaya girdikleri esnada Enzo da geldi. Zekâ pırıltılariyle dolu olan gözleri hemen Joan'un yüzünde durdu.

Joan heyecanlı bir sesle:

— Hakikaten çok güzeldi, diye mırıldandı. Bu kadar mükemmel bir tiyatro seyretmemiştim.

Enzo memnun bir şekilde:

— Sahi mi söylüyorsunuz? diye sordu.

Pina:

— New York'ta fevkalâde kumpanyalar olmalı, diye fikrini söyledi.

Joan:

— Evet ama, inanın bana böylesi yok, dedi. Zaten Amerika'daki tiyatro prodüktörleri bir piyesin aylarca sahnede kalabileceğine kanaat getirmeden başlamaya cesaret edemezler. Halbuki siz bu kadar ağır bir dramı sadece iki hafta için sahneye koyabiliyorsunuz.

Enzo koşlarını çatarak:

— Biz muazzam kazançlar beklemiyoruz ki, dedi. Hattâ zarar ettiğimiz bile vâkidir. Fakat Çehov, yani sanat bahis mevzuu. Şu halde bizce mühim olan iyi oyundur.

Federico gülerek:

— Enzo'nun sanat damarları çok kabarıktır, diye söylendi. Şimdiye kadar yazılmış ne kadar Lâtin, Yunan, İtalyan klâsikleri varsa onları sahneye koymak ister...

Enzo onun söylediklerini duymamış gibi Joan'un gözlerine bakarak konuşmasına devam etti:

— İhtiras Tramvayı... Seyyar Satıcının Ölümü... Siz Amerikalılar tiyatronun istikbalini elinizde tutuyorsunuz.

Pina müdahale etti:

— Tiyatro da artistlerinin istikbalini... Geniş imkânlarınız var. Amerika'da bir artist isim ve şöhret yapmak şansına maliktir. Burada maalesef.

Federico muhaverenin gittikçe uzamakta olduğunu görünce:

— Biz buraya sadece sizi tebrik etmeğe geldik, dedi. Eğer Amerika birtakım imkânlara sahipse bunun hesabını Joan'dan soracak değilsiniz ya... Haydi hemen hazırlanın, gidiyoruz. Joan uzak yoldan geldi, yorgundur, istirahat etsin.

Tiyatrodan çıktıkları zaman Pina ile Ruggero ayrıldılar. Enzo Joan'un oteline kadar geldi. Ayrılırlarken genç kadının elini sıcak avucunun içinde tutarak:

— Yarın sizi arıyacağım, dedi.

Joan bu vaadi hayretle karşılamaktan kendisini alamamıştı. Çünkü Enzo o ana kadar o kadar soğuk ve ciddiydi ki...

■

Ertesi sabah Joan uyandığı zaman, pencerenin yarı kapalı perdelerinden içeriye donuk bir aydınlık süzülüyordu. Hizmetçiyi çağırıp kahvaltı ısmarladı. Sütlü kahvesini içip bitirdikten sonra bir sigara yaktı. Renato'ya telefon etmeyi düşünüyordu. Roma'ya geldiğini öğrenince kimbilir ne kadar şaşırırdı. Tam âhizeye uzanmak üzere olduğu bir sırada telefon çalmağa başladı. Genç kadın birdenbire toparlanamadı. Aklına hemen Federico gelmişti. Kapıcı Bay Tullafin'in kendisini sorduğunu söyleyince büsbütün şaşırdı. Kimdi bu Tullafin? Sonra birden hatırladı. Enzo olmalıydı. Çünkü o Ayrılacağından bahsetmişti.

Kapıcı:

— Bay Tullafin yukarıya mı çıkayım, yoksa aşağıda mı bekliyeyim diye soruyor efendim, dedi.

Joan:

— Lûtfen biraz beklesin, hemen iniyorum, diye mukabele ettikten sonra yataktan fırladı, alelacele giyindi, makiyajını yaptı. Aşağıya indiği zaman salonda bekliyen Enzo zarif bir tavırla elini öperek:

— Galiba çok erken rahatsız ettim, dedi, özür dilerim. Birlikte bir kahve içebilir miyiz?

Biraz sonra Joan otelin barında kahvesini yudumlarken «Ne kadar tuhaf, diye düşünüyordu. Bu adamı daha dün akşam tanıdım. Diğer insanlardan hiç bir farkı yok. Sonra bir tiyatro sahnesinde gözlerimi üstünden alamadım, o da sık sık bana baktı. Şimdi de beraberiz...»

Enzo:

— Acaba benimle beraber gelmek ister miydiniz? diye sordu. Ufak tefek alış - veriş yapacağım.

Joan biraz şaşkın:

— Şimdi mi? diye kekeledi.

— Şurada... Çok yakın. Pardesümü temizletmeye verecektim. Beraber gidelim.

Enzo böyle söyledikten sonra Joan'un cevabını beklemeden kahve parasını ödedi, genç kadını elinden yakalayıp kapıya doğru sürüklédi. Elini avu-

başlar

cunun içinde sıkı sıkı tutuyordu. Sokağa bu şekilde çıktılar. Bir temizleyici dükkânına girinceye kadar elele yürüdüler. Enzo zaman zaman başını çevirip tatlı mânalarla dolu gözlerini Joan'un yüzüne dikiyor, avucunu daha ziyade sıkıyordu. Genç kadının yüreğinde garip bir çarpıntı başlamıştı. Hazdan ürperiyordu.

Enzo pardesüsünü dükkâna bıraktı. Yeniden caddeye çıktılar. Kaldırımlar kalabalıktı. Otomobiller büyük bir süratle akıp gidiyor, mağazalara insanlar girip çıkıyordu. Yine elele, hiçbir şey konuşmadan uzun müddet yürüdüler. Nereye gideceklerini bilmiyorlardı. Bir şey de düşünmemişlerdi. Sadece Joan konuşan, gülen, ıslık çalıp şarkı söyliyen aydınlık yüzlü Romalı'larla omuz omuza, sempatik bir delikanlı ile elele, bilmediği bir istikamete doğru yürümekten müthiş bir zevk almaktaydı.

Nihayet bir yerde durdular. Enzo eski çehreli, büyük bir binayı işaret ederek:

— İşte ben burada oturuyorum, dedi.

Genç kadını binanın holüne doğru çekti. Joan büyülenmiş gibiydi. Kalbi çarpıyor, herhangi bir hareket yapamıyordu. Kafası bile işlemez olmuştu. Daracık asansörde vücut vücuda gelip de birbirlerinin soluklarını hissettikleri zaman Joan nihayet aklını başına topladı. «Hareketi pek nazik değil» diye düşündü. Fakat sinirlenmedi. Sadece böyle bir durumla bir gece evvel karşılaşsaydı ne yapacağını aklından geçiriyor, için için gülüyordu.

Asansör en üst katta durdu. Enzo dairesinin kapısını anahtarla açmak için bir müddet uğraşıp muvaffak olamayınca zili çaldı. Biraz sonra içerden bir kadın sesi duyuldu:

— Geliyorum, geliyorum...

Kapı açıldı. İçeriye girdiler. Karşılarında sevimli, güler yüzlü bir kadın vardı. Enzo onu Joan'a tanıştırırken:

— Bu hanım bana annemin yadigârıdır, dedi. Annem beni daima beş yaşında bir bebek gibi gördüğü için onunla oturmamı arzu etti. Elinde büyüdüğüm bir kadındır.

Enzo Joan'u büyükçe bir salona aldı. Bir köşede yanan şömine odaya tatlı bir sıcaklık vermişti. Ortada iki kişi için hazırlanmış bir yemek masası vardı. Şöminenin karşısında karşılıklı durup gözgöze geldiler. Delikanlı sıcak bir tebessümle:

— Bu sofra kimin için diye soracaksınız değil mi? diye mırıldandı. Sabah evden çıkarkan Assunta'ya öğle yemeğini evde yiyeceğimi bir hanımefendinin de misafirim olacağını söylemiştim. İyi yapmışım değil mi? Yemeği birlikte yeriz.

Joan pencerelerden birine doğru yürüyerek, sesine ciddiyet vermeye çalıştı:

— Peki teklifinizi kabul edeceğimi evvelden nasıl biliyordunuz? diye sordu.

Sonra cevap beklemeden gene kendisi ilâve etti:

— Gerçi teklif etmiş bile değilsiniz. İstediğinizi yaptınız...

(Devamı gelecek sayıda)

PEMBE BALE REZALETİNİN KAHRAMANI KONTES

Olay Fransa'da, Colette adında 16 yaşında bir kızın ahlâk zabıtasınca tevkif edilmesi üzerine mahkemede yaptığı ifşaatla patlak verdi. Bir polis memuru «21 yaşından küçük genç kızları anormal ve gayrı ahlâki faaliyetlere sevketmek» suçundan tevkif edildi. «Pembe Bale» adı verilen bu kızlarla lüks bir villada yapılan eğlencelere sabık Meclis Reisi 74 yaşındaki André Le Troquer'in adı da karıştı. Polis bu eğlenceleri tertip eden meçhul bir Rus kontesini arıyordu. Nihayet o da bulundu. Yukarıda, Lily de Paineff adlı bu kontes kendi yaptığı Troquer'in portresi yanında görülüyor.

200 SAAT UYUMADI

Kemik hastalıklarına karşı mücadele için bir kampanya açılmıştı. Küçükken kemik hastalığı geçirmiş olan Manhattan radyosu memurlarından Peter Tripp, kampanyanın reklâmını yapmak için 200 saatlik bir uykusuzluk maratonuna girişmeğe karar verdi. Böyle bir tecrübenin gelecekteki feza yolculuğu için arzettiği büyük önemi takdir eden asabiyeci ve ruhiyatçılar Tripp'i devamlı kontrol altına aldılar.

32 yaşındaki genç adam 200 saat yani sekiz gün, sekiz gece, sekiz saat süren uykusuzluk maratonu boyunca hiç yalnız bırakılmadı. Türlü tetkik ve muayeneye tâbi tutuldu. Astor Oteli'nde bir oda Tripp üzerinde yapılacak ilmî tetkikler için laboratuvar haline getirilmişti. Tripp'in kanı ve nabzı sayılıyor, elektrokardiogramı alınıyor, beyin dalgaları ölçülüyor, teneffüsü kontrol ediliyordu.

Günde beş öğün yüksek proteinli yemek yiyordu. Sigarayı bırakmıştı. Tatlı yemekten vazgeçti. Maratona başladığının üçüncü günü o zamana kadar hiç gülünç bulmadığı şeylere gülmeğe başladı Hiçbir şeye karşı hiçbir tepki göstermiyordu. Anlayışı zayıfladı. Meselâ pencerelerdeki sürgüleri görüyor, fakat bunların ne işe yaradığını soruyordu. Daha sonra hayal görmeğe başladı. Masanın üstündeki boya lekelerini böcek sanıyordu. Hayal görmeler gitgide arttı. Etrafta, hattâ doktorun yüzünde örümcek ağları gördüğü zehabına kapılıyordu. Sonra bunları vehim ve kuruntular takip etti. Bir defasında, olduğu yerden millerce ötedeki bir radyo istasyonundan neşriyat yaptığı zannına kapıldı. Fakat maddi ıstırap olarak ancak maratonun sonuna doğru başağrısından şikâyet etmeğe başladı.

Nihayet 200 saat tamamlanır tamamlanmaz da kendini yatağa attı. Fakat ilim adamları yine peşini bırakmıyorlardı. Tripp'in on üç saat süren bu uykusunda da türlü tecrübelerde bulundular. Şimdi genç adam normal hayata dönmüş olmakla beraber ilim adamları, bu uykusuzluğun onun bünyesi üzerinde kötü bir tesir yapıp yapmadığı hususunda emin olmak için hâlâ peşini bırakmış değiller. Yukarıda Tripp 200 saatin sona erdiği dakikada eşi ile görülüyor. Söylediği söz de şu: «Tebrik filân istemem, hele yatıp bir uyuyayım.»

RAINIER'E KAFA TUTAN ADAM

18 kişilik Millî Meclis Monako Prensliğinin 6.000.000 dolar tutan 1959 bütçesini tasdik etmek istemeyince, Avrupa'nın yegâne mutlak hükümdarı olan Prens Rainier, Millî Meclis'i de Belediye Meclisi'ni de feshederek diktatörlüğünü ilân etti. Fakat 18.000 i yabancı olan 21.000 kişilik nüfusunun ve 58 kişilik ordunun kılı kıpırdamadı. Hele Rainier 3.000 kişilik tebasının kadınlarına genel seçimlerde oylarını kullanma hakkını verince büyük bir sempati de kazandı. Vakıa bu hakkı karısı Grace Kelly'yi memnun etmek için tanıdı amma, zamanını iyi intihap etmişti. Aslında bu ihtilâfa sebep, meclisin daha fazla bir yetkiye sahip olmak istemesiydi. Ve nihayet yanda fotoğrafı görülen Joseph Simon'un başkanlığında gizli bir toplantı yaparak Prensin bu hareketini protesto etti. O kadar.

1959 BAHAR ve YAZ MODELLERİNİ NEŞRE BAŞLIYORUZ

Paris modaevleri 1959 bahar ve yaz modası ile yepyeni bir kadın tipi yarattılar. 1959 yılının kadını, yaşı ne olursa olsun, genç kalacaktır. «Şömizye» elbiseler, plise etekler, geniş kemerler ve güller her kadını taptaze göstermektedir. Yeni modanın ana hatlarını kısaca şöyle çizebiliriz: Eteklerin yerden yüksekliği kırk beş santimdir, bel normal yerindedir, göğüs penslerle bilhassa tebarüz ettirilmiştir ve tayyör ceketlerinin boyu geçen yıla nazaran daha uzundur. Mavi, gri, yeşil ve bilhassa «Güneş renkleri» ismi verilen kırmızıdan koyu sarıya kadar bütün parlak renkler revaçtadır. Siyah hemen hemen ortadan kaybolmuş gibidir. Diğer taraftan 1959 modasını süsliyecek olan teferruat, gündüz ve gece elbiselerinde olduğu kadar tayyörlerde de kullanılan geniş kemerlerdir. Çoğu kemer, yaka ve tayyör ceplerinin ağızlarına kumaş güller oturtulmuştur. Bununla beraber, Ampir uslûbu birçok modelleri gene de hâkimiyeti altında tutuyor. Göğüs altından bağlanan kordeleler, fiyonklar ve büzgüler buna bir misaldir. Aslında, geniş kemerler de Ampir stilinin örnekleridir. İlkbahar için hazırlanan yazlıklar «Şömizye» stilinde yapılmıştır. Bu elbiselerin etekleri düz büzgü veya plise, beden kısmı ise bele kadar düğmeli ve takma kolludur. Yakalar daha ziyade erkek gömleği biçimindedir. 1920 modeli olup geçen yıl çok giyilen atkılı ayakkabıların yerini bu sene fiyonklu ayakkabılar almıştır.

Turkuaz rengi yünlüden küçük bir tayyör. Etek, kendi kumaşından yapılmış bir kemerle süslüdür. Ceket düğmesizdir. Bluz turkuaz emprimedir. **(CARVEN JUNIOR Prêt à Porter)**

«Şömizye» stilinde ipekli bir elbise. Etek, belden tutturulmuş serbest plilerle bollaştırılmıştır. Elbisenin tek süsü, zemine kontrast renkte kemerdir. **(CARVEN JUNIOR Prêt à Porter)**

Emprime muslin'den yazlık bir model. Etek büzgülüdür ve belinde ince bir kemeri vardır. Yaka yuvarlak, kollar kısa ve omuzdan yırtmaçlıdır. **(CARVEN JUNIOR Prêt à Porter)**

OKUYUCU MEKTUPLARI

Derince'den Bay Nedim Kınaz'a:
Her mektuba cevap vermek isteriz. Bunun için cevaplar geç kalıyor. Bu sayıda ancak Ekim ayındaki mektuplara cevap vermeğe başladık. Elimizde bu ayda gelmiş 200 mektup var. Okuyucularımız bu bakımdan sabırlı olmalıdırlar. İstanbul'da cami mescit gibi 500 kadar ibadethane vardır. Kahire'deki camilerin kati olarak sayısını bilmiyoruz.

Bitlis'ten Bay İ. E. ye:
Memleketimizde beyaz perdeye heves eden ve kendisinde fevkalâde istidat ve heves bulunduğunu bildiren binlerce genç var. Filmciliğimiz inkişaf eder de saha genişlerse, iyi eleman yetiştirmek için namzet alınması işi bazı ilgili müesseseler tarafından yapılabilir. Bugün için böyle bir müessese ve yetiştirici yoktur.

■

Kıbrıs'tan Bay M. A. Çimen'e:
Tanışma için adres veremiyeceğimizi her vesile ile okuyucularımıza bildiriyoruz. Esasen bahsetmiş olduğunuz hanımın bizde adresi yoktur.

Amerika'nın St. Louis şehrindeki «Missouri Baptist Hospital» hastanesinde staj gören Dr. Fikret Özkök, Hayat mecmuasının devamlı okuyucularındandır. Hastanedeki odasını Hayat mecmuasının sahifeleri ile süsleyen Dr. Özkök, bu suretle vatan hasretini gidermeğe çalıştığını yazmaktadır.

Bursa'dan Bay Tolunay Sönmez'e:
Sitare ismi Farsçadır. 112. sayımızda mânası verildi. Bazı dişlerin minesi sarımtırak olur. Bir diş hekiminin de fikrini alınız. 16 yaşınızda bulunduğunuza göre daha boylanacaksınız. Biraz daha kilo alınız. Okuyucularımızın isteklerini daima dikkate alıyoruz.

■

Denizli'den Bay N. K. ya:
Herhangi bir çalgıyı çalmak müzikle meşgul olmak demektir. Nota bir çalgı âleti yardımı ile, bir müzik ve nota bilenden öğrenilir. İyi bir müzisyen olmak için nota öğrenmek şarttır.

■

Van'dan Bay Erdem Özer'e:
Bir dahiliyeciye giderek kalbinizde bir şey olmadığını öğrenip evhamdan kurtulabilirsiniz. Çayın fazla içilmesi zararlıdır. Saç dökülmesi ya irsidir, ya yaşlılıktandır veya hangi bir rahatsızlıktandır. Bunu bir hekim size salâhiyetle söyliyebilir.

■

Küçükhamam'dan Bay Tevfik Keleş'e:
Bir insanın aç ve susuz yaşama müddeti bünyesinin tahammülüne bağlıdır. Susuzluk için umumiyetle on gün, açlık için, kırk, elli gün rivayet ederler. Everest tepesine ilk defa 1953 yılında bir keşif heyetiyle birlikte İngiliz John Hunt ulaşmıştır. Dünyanın cenneti herhalde her insanın kendi vatanıdır. Tabiat, iklim ve bolluk bakımından Havaii adalarını da dünyanın cenneti olarak methederler. Balıklar esas olarak 160 familyaya ayrılmışlardır. Her birinin yüzlerce çeşidi vardır.

KUMAŞ
BATTANİYE
ve
MEFRUŞAT
çeşitlerimizi
DİVAN
mağazasından
alabilirsiniz
ADRES:
Harbiye tramvay
durağı karşısı

NEZAKET KAİDELERİNİN İNCELİKLERİNİ BİLİYOR MUSUNUZ?

Bu sayıdan itibaren değerli okuyucularımıza, çoğu zaman pek önem verilmediği halde, modern cemiyet hayatında üzerinde dikkatle durulması gereken bazı hususlardan bahsedeceğiz. İlk konumuz, davetli olarak gittiğiniz veya kendi evinizde tertiplemiş olduğumuz çeşitli toplantılardır.

• İçinde davetlilerin bulunduğu bir salona girerken kapıya vurmanıza lüzum yoktur. Böyle salonlara çekinmeden girmek icap eder.
• Davetli bulunduğunuz bir toplantıda, başka misafirlerin yanında karınıza veya kocanıza takma ismiyle hitap etmeyiniz.
• Bir toplantıda, daima karınızın veya kocanızın fikirlerine, doğru bile bulmasanız, iştirâk ediniz. Karı koca arasındaki fikir ayrılığı, şahitlerin bulunmadığı aile muhitinde halledilir.
• İyi terbiye görmüş bir insan, umumi bir topluluk'ta para ile ilgili konulara temas etmez, hele ailesinin bu hususdaki idaresizliğinden bahsetmek, nezaket kaidelerini çiğnemek demektir. Eski sözdür: «Kirli çamaşırlarını ortaya dökme».
• Yeni döşediğiniz evinizde bir toplantı tertiplemişseniz misafirlerinize, hiçbir talep olmadan, odalarınızı ve eşyalarınızı göstermekte ısrar etmeyiniz.
• Şayet alkolü içkilere karşı tahammülünüz yoksa, yeni tanıştığınız insanlar yanında fazla içmeyiniz. «In vino veritas» yani şarapta hakikat yatar sözünü unutmayınız.
• Henüz adını bile tam mânasiyle bilmediğiniz insanlara, terzilerinin veya berberlerinin adresini sormayınız. Çoğu kadınların, «en büyük sırlarını» gönüllü olarak açıklamak istemiyeceklerini unutmayınız. Öte yandan samimi dostlar arasında bile giyimden bahsetmek pek nezaket kaidelerine uymaz.
• Size uzatılan puro'yu yakmadan önce üzerindeki bandrolu mutlaka çıkarınız.
• Davetlilerinize içki ikram ederken, şişenin mantarını çıkardıktan sonra arzu edip etmediklerini sorunuz.
• Davetsiz bir misafir kapıyı çaldığı zaman onu bekliyormuşsunuz gibi davranın ve kendisini arzulamadığınızı katiyen belli etmeyin. Aynı şey bir gün sizin başınıza da gelebilir.
• Bir toplantıya geç gidip erken dönmek kibarlık sayılırsa da bu doğru değildir. Zamanında gidip, dönmekle ev sahibine kıymet vermiş olursunuz.

YUVANIZ İÇİN
Pratik Tavsiyeler

SIKAN AYAKKABILAR

Ayakkabılarınız ayağınızı sıkıyorsa, içlerine sirke sürdükten sonra hemen giyiniz. Sirke deriyi genişletir.

YATAK ODANIZA RENK KATMAK İÇİN

Bembeyaz bir yatak odası soğuk bir tesir yapar. Ama, odayı açık tonlarla döşemekte ısrar ediyorsanız...

Hiç olmazsa yere renkli bir halı veya ince örgülü, renkli bir hasır seriniz.

4000 Davetli

Yapı ve Kredi Bankasının Spor ve Sergi Sarayında yapılan Yılbaşı Büyük Çekilişine 4000 davetli katılmış ve günün heyecanını paylaşarak tertiplenen çeşitli eğlenceleri takip etmişlerdir. Resimler büyük çekilişte 16 apartman dairesi ve 32 arsayı kazanan talihlilerden bazıları ile toplantıdan muhtelif sahneleri göstermektedir.

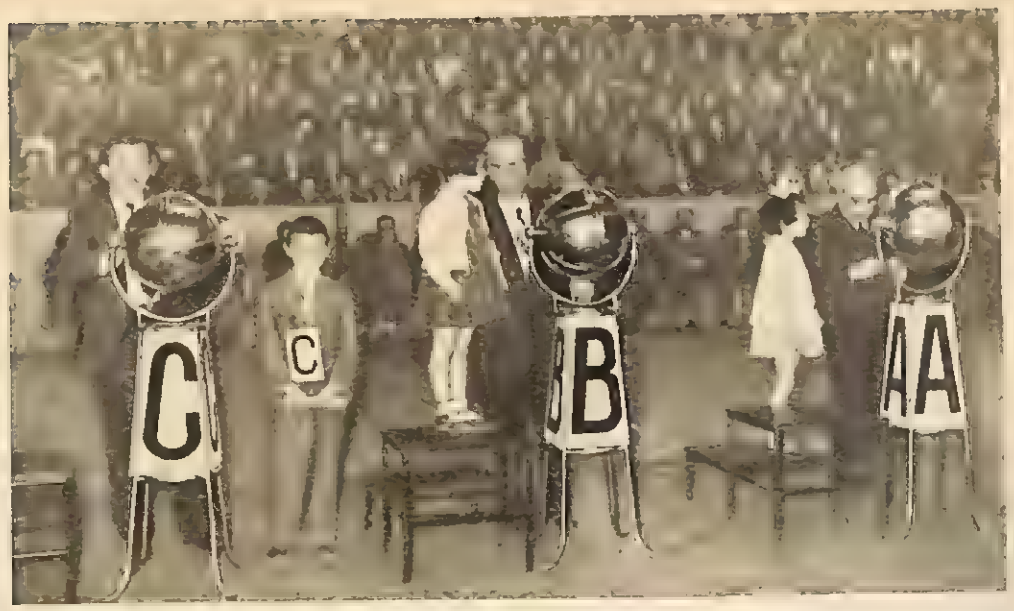

BEKLENEN ÂN — En ileri metotlar ve en modern hesap makineleri ile çalışan Yapı ve Kredi Bankası İkramiye Servisi'nin yorucu ve bilgili gayretleri neticesi, nihayet beklenen an gelmiştir. Spor ve Sergi Sarayını dolduran binlerce davetli ve noter huzurunda, minimini eller Büyük Yılbaşı Çekilişi'nin talihlilerini seçiyor. Siz de, Yapı ve Kredi Bankası'nda açtıracağınız iki yüz liralık bir hesapla, her yüz liraya bir kur'a numarası alabilir ve gelecek zengin çekilişlerin, seyircisi olmaktan çıkarak, talihlileri arasına katılabilirsiniz.

HAYRET VE TEBESSÜM — Beyhan Kocaoğlu ve Kahraman Küçük birer apartman dairesi kazanan talihlilerdendirler. Her ikisi de derhal evlerinden alınarak Spor ve Sergi Sarayı'nda mikrofonun önüne getirildiler. Küçük Beyhan talih kuşunu hayret, Kahraman Küçük ise tebessümle karşılamıştır. 1959 yılının köşesini yepyeni birer apartman dairesinin sahibi olarak dönmek, her ikisi için de, pek tatlı bir sürpriz olsa gerek.

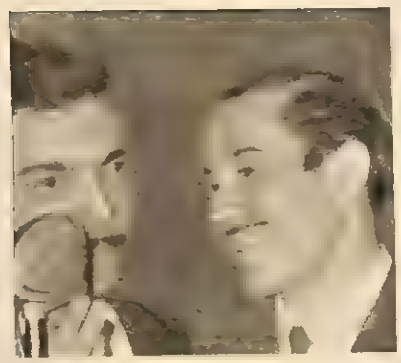

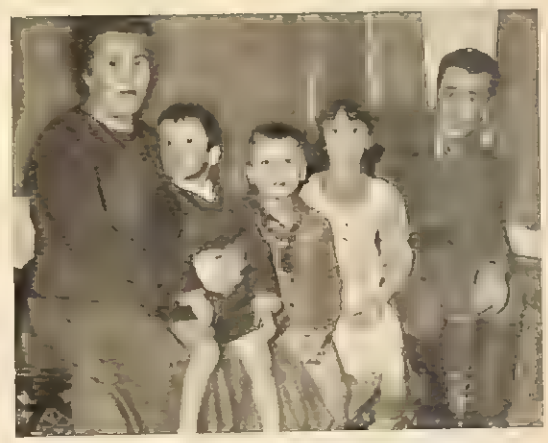

BÜYÜK ÇEKİLİŞİN KÜÇÜK TALİHLİSİ — Bakırköy Osmaniye Karakolu Komiseri Bay Cemal Bedestâni'nin kızı Yasemin yılbaşı çekilişinde bir apartman dairesi kazanmıştır. Bütün aile şimdi ev ve kira derdinden kurtulmuş olmakla istikbale neşe ve emniyetle bakıyorlar. Yapı ve Kredi Bankası, küçük Yasemin Bedestâni'nin talih yıldızının ömrü boyunca, Büyük Yılbaşı Çekilişi'ndeki gibi, parlamasını temenni eder.

SÜRPRİZ — Öğretmen Perihan Canbakan Yapı ve Kredi Bankasının Yılbaşı Büyük Çekilişine gelmişti. Giderken hoş bir sürprizle karşılaştı. Davetliler arasında çekilen kur'ada kendisine güzel bir halı isabet etmiştir.

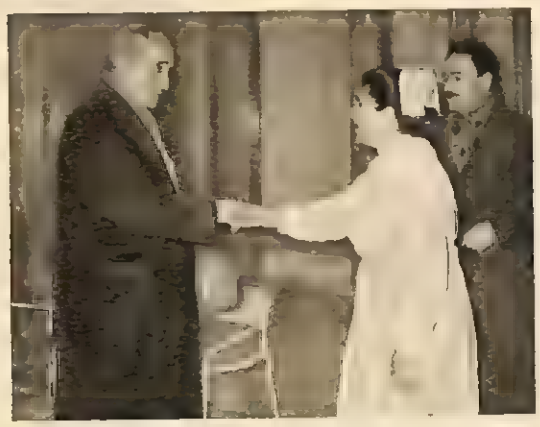

LEYLEĞİN CİLVESİ — Zeynep Kâmil Doğumevi'nin vefakâr hemşiresi Bayan Nazife Yıldız her yıl leyleğin elinden yüzlerce minimini yavruyu teslim alır. Bankanın mümessili Bayan Yıldız'a bu sefer leyleğin kendisine bir sürpriz yaptığını ve bir apartman dairesi getirdiğini müjdeliyor.

ARSA KAZANANLAR — Merkez Bankası memurlarından Bayan Semahat Taylan ve tüccar Todori Petikas Büyük Çekilişte - üzerlerinde yeni ve güzel hayallerin kurulabileceği - birer kıymetli arsa kazanmışlardır.

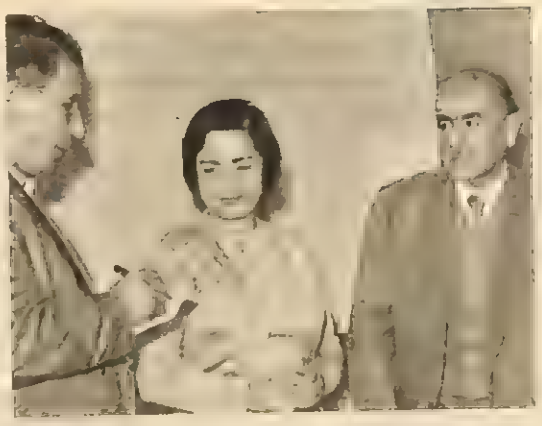

SAHİ Mİ? — Bay Bedri Gülek bir apartman dairesi kazandığı müjdesini alırken... Yapı ve Kredi Bankası'nın zengin çekilişlerinin talihlilerine Türkiye'nin her köşesinde rastlanabilir. Netekim, talih kuşu Bedri Gülek'i Adana'da bulmuştur.

KAHKAHA... ESPRİ... VE MÜZİK — BALARILARI, CELÂL ŞAHİN ve **İtalyan PIERALDO** Orkestrası Büyük Çekiliş'in davetlilerine neşeli, eğlenceli saatler geçirttiler. Talih Kuşu, kıymetli hediyeleri, Pieraldo Orkestrasının tatlı müziği, Celâl Şahin ve Balarılarının ince esprileri ile, kahkahalar arasında dağıttı. Her müsabakadan sonra taraftarlardan bir kısmının üzgün üzgün ayrıldığı emektar Spor ve Sergi Sarayı'ndan çıkanların yüzleri, bu defa eksiksiz gülüyordu.

Fransız

VALENTINO'NUN IZINDEN — Genç ve yakışıklı Jacques Charrier'nin Fransa'da bilhassa kadınlar ve genç kızlar tarafından alkışlandığı söyleniyor. Fakat, Charrier'nin kazandığı şöhrette, muhakkak ki, rol kabiliyetinin de çok mühim payı var. Tenkitçiler, Rejisör Marcel Carné'nin «Hilekârlar» adlı son filminde Charrier'nin gösterdiği inanılmaz başarıyı işaret etmeden geçmemişlerdi.

kadınları ona hayran

Yirmi üç yaşındaki Jacques Charrier daha ilk filmiyle Fransız sinemasının en popüler jönprömiyesi oldu. Bir zamanların Valentino'su ve yakın mâzinin James Dean'i gibi o da, önce kadınları fethetmekle şöhretin yolunu buldu. Genç ve yakışıklı Charrier ikinci filminde B. B. ile birlikte oynuyor.

B. B. İLE — Jacques Charrier halen B.B. ile birlikte «Babbette Harbe Gidiyor» adlı bir komedi çeviriyor. Bu kordelede Brigitte ve Charrier biribirlerini — rol icabı tabii — delice sevecekler. Fakat Brigitte, perde dışında da yakışıklı aktöre hayran kalmış olmalı ki, karşılaştıklarında kendisinden geçmiş, elindeki çay tepsisini devirmişti.

ESKI DEKORATÖR, YENI YILDIZ — Jacques Charrier Metz şehrinde doğmuştur. Üç kardeşi de, babası gibi askerliğe intisab etmesine rağmen, Jacques, Güzel Sanatlar Okulu'nun seramik bölümüne girmişti. Hayatını kazanmak için, bir yandan da, bir tiyatroda dekoratörlük yapıyordu. Bu iş, yavaş yavaş, delikanlının aktörlük mesleğine karşı ilgi göstermesine de sebep oldu. İlk defa Strasbourg'da sahneye çıkan Jacques Charrier, daha sonra Paris tiyatrolarından birinde «Anna Frank'ın Hâtıra Defteri» piyesinde rol aldı. O sıralarda «Hilekârlar» adlı yeni filminin hazırlıkları ile meşgul olan Marcel Carné, genç aktörü ilk defa burada görecek ve tereddüt etmeden kendisine filminin önemli rollerinden birini verecekti.

İLK BAŞARI — Daha ilk filmiyle bütün bir Fransa'yı hayran bırakacak kadar büyük şöhret kazananlara Fransız sinemasında ender raslanır. «Hilekârlar» filmini çevirene kadar, alelâde bir aktör olan Jacques Charrier, şimdi çok sevilen bir jönprömiye olmuştur.

1959 ikramiye plânımızın hususiyetleri:

Sayfiye Evleri + Arsa + Para ikramiyeleri
(HANIMLARA ÇİFTE KAZANMA ŞANSI)

KUMBARA YARIŞMASI TALİHLİSİNE
TAHSİL MASRAFI VE CAZİP MÜKAFATLAR

EN FAZLA KAZANMA İHTİMALİ

HER ŞUBE VE AJANS MÜŞTERİLERİNE
HER KEŞİDEDE KAZANMA ŞANSI

FAAL 50-5

15 NİSANDA
2 SAYFİYE EVİ
60.000 LİRA PARA İKRAMİYESİ
20.000 LİRA HANIMLAR KEŞİDESİ

T.E.B.
TÜRK EKSPRES BANK
işde emniyet ve sür'at

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Lebip, Lebibe +

«Akıllı, zekî» anlamına gelen Arapça kadın ve erkek isimlerindendir. Adaşlar arasında bulunan Lebip Efendi, iki gözü de görmediği halde Diyarbakır'da yirmi yıl Müftülük yapacak kadar bilgi sahibi olmuş eski şâirlerimizdendir.

Hayatî +

Erkek ismi ve şâirlerimizde lâkap olarak kullanılan bu kelime Arapça'dır. «Yaşıyan, yaşamakla ilgili» anlamına gelir. Bu ismi lâkap olarak kullanan şâirler arasında Osmanlı âlim, müderris ve müftülerinden olup şiirleri ve eserleriyle tanınmış bulunan Hacı Ahmet Hayatî de vardır.

Vefa +

Erkek isimlerinden olan bu kelime Arapçadır. «Dostlukta sadakat, sözünde durma» anlamına gelir. Adaşlar arasında İstanbul'un bir semtine adını bırakmış olan Konyalı Şeyh Muslihittin Mustafa Vefa ve 19. asrın sonlarında tanınmış içli şâirlerimizden Ahmet Vefa da bulunuyor. Kelime Şinasi'nin şu mısraında geçmektedir:

«Gönlümün aşk-ı vefâdır şeref-ü şânı,
Sevenin ben kuluyum, sevmiyenin sultânı.»

Suphi, Suphiye +

Suph, Arapça'da «Sabah» demektir. Kadın ve erkek isimleri arasında bulunan bu isimler «sabahla ilgili, sabah vakti meydana gelen» demektir. Sabahleyin doğanlara ekseriya bu isimleri verirler. Adaşlar arasında tanınmış Osmanlı tarihçilerden vakanüvis Mehmet Suphi Efendi, Osmanlı Vezir ve Nâzırlarından olup tarihe ait eserler yazmış ve çok kıymetli bir para koleksiyonu vücuda getirmiş bulunan, Hamdullah Suphi Tanrıöver'in babası Abdüllâtif Suphi Paşa ve kıymetli bestecilerimizden Doktor Suphi Ezgi de bulunuyor. Şerefnüma makamında bestelenen şu şarkı da üstadın eserlerindendir:

«Gördüm seni sevdim güzelim, gonca-i tersin,
Sevmek mi güzel, yoksa sevilmek mi, ne dersin?»

Hamra +

Arapça'da «Kırmızı, kızıl» anlamına gelen kadın isimlerindendir. İsim olarak kullanıldığı zaman «Al yanaklı, renkli kız» anlamı kastedilmektedir.

Ahter +

Kadın ve erkeklerde kullanılan müşterek isimlerdendir. Farsçada «Yıldız» kelimesi karşılığıdır.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

Değerli okuyucularımıza zaman zaman bu sütunlarda pulculuk konusunda meraklı bilgiler vereceğiz. Cevaplandırılmasını arzu ettiğiniz mevzular varsa bize bildirmenizi rica ederiz...

Pulculuk hakkında meraklı sorular

HAZIRLIYAN: İLHAN BAYRAK

• İlk posta pulu nasıl ve hangi devlet tarafından çıkarılmıştır?

• Mektupların üzerine, evvelden posta ücretinin ödendiğini göstermek maksadı ile hususi bir şekilde yapılmış ufak bir kâğıt parçasının yapıştırılması fikrini, yani posta pulu kullanılması fikrini, SIR ROWLAND HILL isimli bir İngiliz ortaya atmıştır.

Sir Rowland Hill 1795 senesinde doğmuştur. 12 yaşında iken matematik öğretmenliği yapmağa başlamış ve 1845 e kadar mektep idaresi işlerinde çalışmıştır. Posta ve Posta İdaresi ile alâkası genç yaşta başlamıştır. 1826 da ilk defa olarak seyyar bir postahane kurulması imkânlarını düşünmüş, fakat fikrini açıklamamıştır. Sir Rowland Hill, İngiltere'de mevcut posta teşkilâtını tetkik ederek, düşüncelerini «POSTA NEZARETİNDE ISLÂHAT, EHEMMİYET VE TATBİKATI» isimli bir broşür halinde neşretmiştir. Bu broşürün en enteresan taraflarından biri, posta pulunun şu ilk tarifini ihtiva etmesidir:

«Posta ücretlerinin peşin olarak ödenmesi hususunda karşılaşılacak güçlükler, bir tarafı zamklı, ıslatıldığı zaman kolayca yapışan damgalı ufak bir kâğıt parçasının mektuplara yapıştırılması ile ortadan kaldırılabilir.»

Sir Rowland Hill'in bu broşürü üzerine İngiltere Avam Kamarası 1837 senesinde posta teşkilâtı üzerinde tatbikat yaptı ve Sir Rowland Hill'in plânını kabul etti. 10 ocak 1840 ta siyah renkte, bir peni değerinde ilk posta pulu satışa çıkarıldı. Pulun üzerinde o tarihte İngiltere tahtında bulunan Kıraliçe Viktorya'nın portresi vardı.

• Dünyanın en kıymetli pulu hangisidir?

• Pulculuk âleminin halen en kıymetli addedilen pulu 1856 senesinde çıkarılan, İngiliz Güyanı (Guiana) ismi ile tanınan, bir sentlik puldur. İngiltere tarafından çıkarılan bu pulun üzerinde bir yelkenli kayık resmi vardır. Bu pul ilk olarak İngiltere'de bir mektep talebesi tarafından bulunmuştur. Pulun kıymeti hakkında hiç bir fikre sahip olmıyan bu talebe, bu pul için beş şiling teklif edilir edilmez hemen pulu satmıştır. Pulu satın alan İngiliz pul meraklısı tâcir, pulu satmak için epey bir müddet uğraşıyor. O da pulun hakiki kıymetini bilmemiş olacak ki, bir kaç sene sonra, pulu bir kaç şiling kârla başka birine satıyor ve böylece pulun hakiki kıymeti hakkında hiç bir fikre sahip olmıyan bu kimseler, «Güyan Pulu» nu bir kaç şiling kârla satmıya devam ediyorlar. Senelerce elden ele geçen pul en nihayet dünyanın en meşhur pul koleksiyoncularından biri olan Philip Von Farrari'nin eline geçiyor. 1917 senesinde Fransa'da vefat eden Farrari, vasiyetnamesinde bütün pul koleksiyonunu Berlin Posta Müzesine terkediyorsa da, Cihan Harbi'nden mağlûp çıkan Almanya'nın Fransa'ya ödemesi gereken harb tazminatından dolayı Fransız Hükümeti bu pullara el koyuyor. Fransız Hükümeti de bir müddet sonra Farrari'nin pullarını müzayedeye çıkarıyor ve bu koleksiyonun satışından iki milyon dolâr elde ediyorlar. Bir sentlik İngiliz Güyanı pulu ise bu müzayedede 37 bin dolâra satılıyor. Pulu New Yorklu bir zengin Mr. Arthur Hind isimli bir zat satın alıyor. 1934 senesinde vefat eden Mr. Hind'ın pul koleksiyonu da müzayedeye çıkarılıyor, ve bu satışta Bayan Hind — İngiliz Güyan pulu hariç — diğer pulların satışından bir milyon dolâra yakın miktarda para elde ediyor. İngiliz Güyanı pulunu ise ayrıca 50.000 dolâra satıyor. Bu pulu satın alan şahıs, isminin gizli tutulmasını istiyor. Ve işte bu sebepten İngiliz Güyanı pulunun halen kimin elinde bulunduğu bilinmemektedir. Fakat buna mukabil etrafta bir çok şayia dolaşmaktadır. Bunlardan biri, bu pulun müteveffa Amerikan Cumhurreisi Roosevelt'e hediye olarak verildiğidir. Fakat Reisicumhur Roosevelt bu şayia çıktığı zaman, bunun aslı olmadığını söylemişti. İşte, dünyanın en kıymetli pulunun hikâyesi.

• İlk pul kataloğu ne zaman ve nerede çıkarıldı?

• İlk pul kataloğu 1861 senesinde Fransa'da neşredilmiştir. Katalog çok rağbet görmüş olacak ki, aynı sene içinde, ikinci bir baskısı da neşredildi. Bu katalogdan o senelerde mevcut çeşitli pulların sayısının 1200 olduğunu öğreniyoruz. Bugün ise 200.000 i geçmektedir.

• Sürşarj kelimesinin mânası nedir?

• Sürşarj aslında Fransızca bir kelimedir. Pulculukta sürşarj kelimesinin mânasının iyice anlaşılması için bir misal verelim. Farzedelim ki herhangi bir devlet mühim bir hâdise için acele olarak pul çıkarmak mecburiyetinde kalmış olsun. Yepyeni bir pul çıkaracak fakat buna vakit yok. Bu takdirde bu devlet daha evvel çıkarmış olduğu herhangi bir pul çeşidi üzerine hâdiseye dair resmî bir damga veya resim basar. İşte bu şekilde damgalanmış olan pullara sürşarjlı pul ve üzerindeki damgaya da sürşarj adı verilir. Bu kelimenin pulculukta ikinci bir mânası da vardır. Farzedelim ki Amerikan Posta Vekâletinin birdenbire dört sentlik pullara ihtiyacı var. Halbuki piyasaya dört sentlik bir pul çıkarmak oldukça uzun zaman meselesi. Bunun üzerine Posta Vekâleti elinde bulunan üç sentlik pulların üzerine dört rakamını basmak suretiyle üç sentlik pulları dört sent kıymetine yükseltebilir. Böylece piyasada pul sıkıntısına sebep olmadan istenilen değerdeki pullar meydana gelmiş olur. İşte buna da sürşarj adı verilir.

BİLMECE

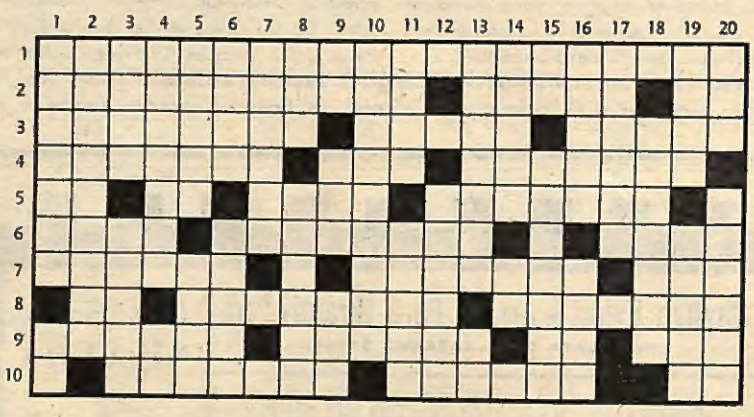

SOLDAN SAĞA: 1: Bir nevi şeker füruht eden zat (dörtkelime). 2: Şaka etmesini sevenler — Derdi, tasası olmıyan — Tersi eser. 3: İleriye doğru kakalamak — Mavi renkli, değerli bir taş — Başımız ağrıyınca oralarımız da zonklar. 4: Urfanın ilçelerinden — İnsanı çarpar — Meziyet, hüner. 5: Kırmızı — Kuzu sesi — Tersi duvarcı âleti — Düşünceleri biribirine uygun. 6: Bir nevi takke — Ahzedemiyen — Kuş ağzı. 7: Yumurta pişirme usullerinden — Yuvalar (eski terim) — Tersi insanda bulunan netameli bir kıl. 8: Lahza — Edirne iline bağlı bir ilçe merkezi — Kasları kuvvetli olan. 9: Roma'ya karşı yaptığı harple tanınan Kartacalı kumandan — Elektrik yapan motor — Arkadaş — Şafak. 10: İri iri taşlar — İnce, süzülmüş — Tersi hayvani gıda.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: Kırk haramilerle çarpışan ihtiyar — Şikâr. 2: Adam öldüren (iki kelime). 3: Kakar — Baş parmağını burnuna dayayıp öteki orta parmaklarını oynatma hareketi. 4: Temenni etmek — Tersi su. 5: Zeybeklere yaraşır bir surette — Hâdise. 6: Bir eski bakan ismi — Pamuk cinsi. 7: Kıraliçelikte devam et (iki kelime). 8: Yarış sandalı — Yenilen bir ot. 9: on parmaklı uzuv — Pencerede bulunur — Çok ihtiyar. 10: Fotoğrafçı. 11: Komşu müslüman devlet — Erkek adı. 12: Nezif. 13: Bilgince — Şikâyet sesi. 14: Cihet — Nota. 15: İnlemę sesi — Sanan (iki kelime). 16: Merhum komik — Titreme. 17: Tersi İstanbul'un karşısı. 18: Şeyh mucizesi. 19: Paydos, hürriyete kavuşturma — Yanlış, aldanma. 20: Tersi soru — Vekiller heyeti.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

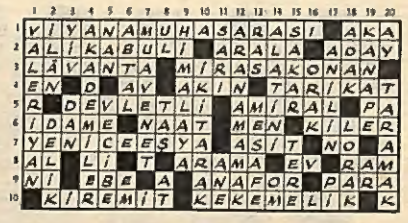

KARİKATÜR

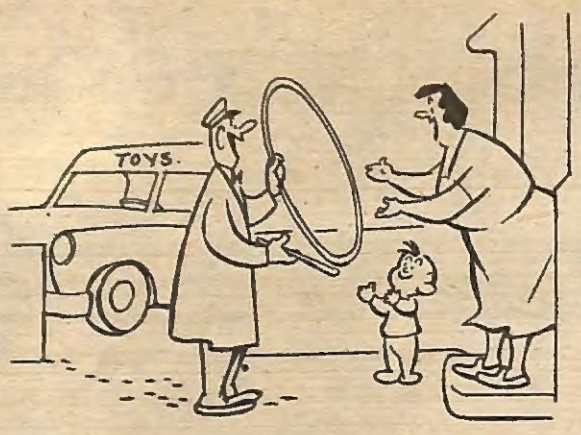

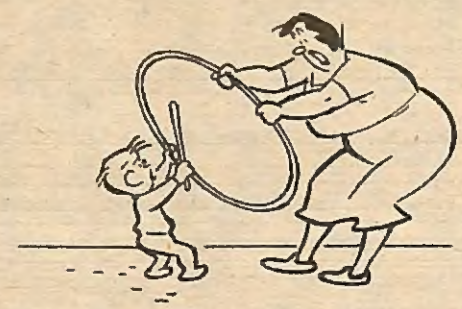

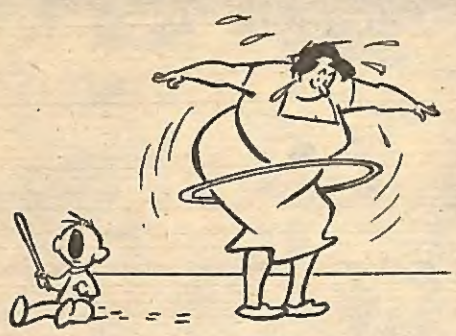

Cog

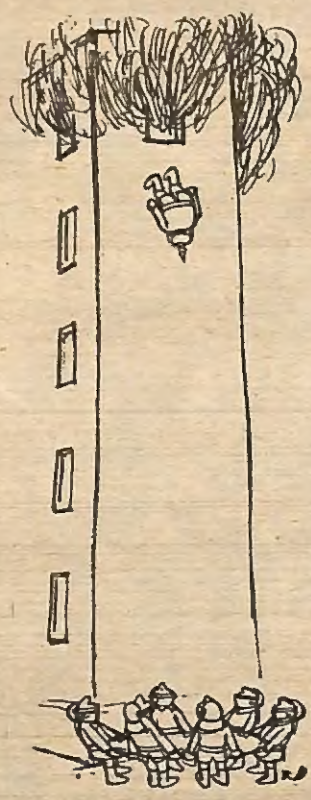

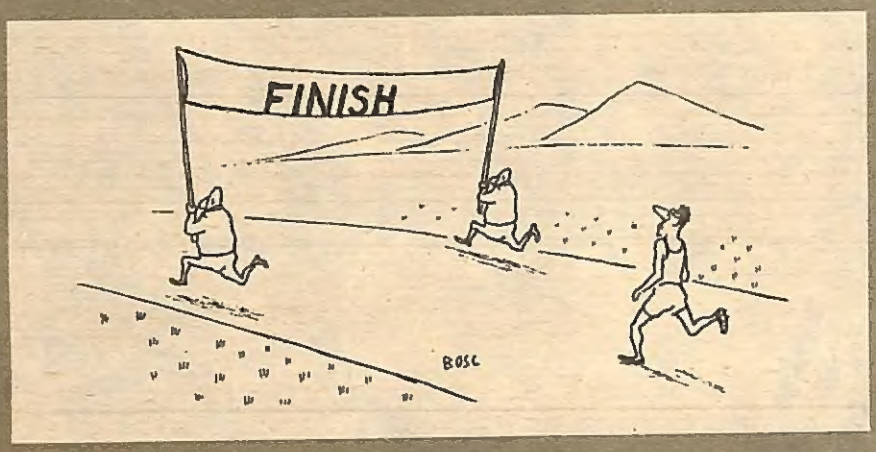

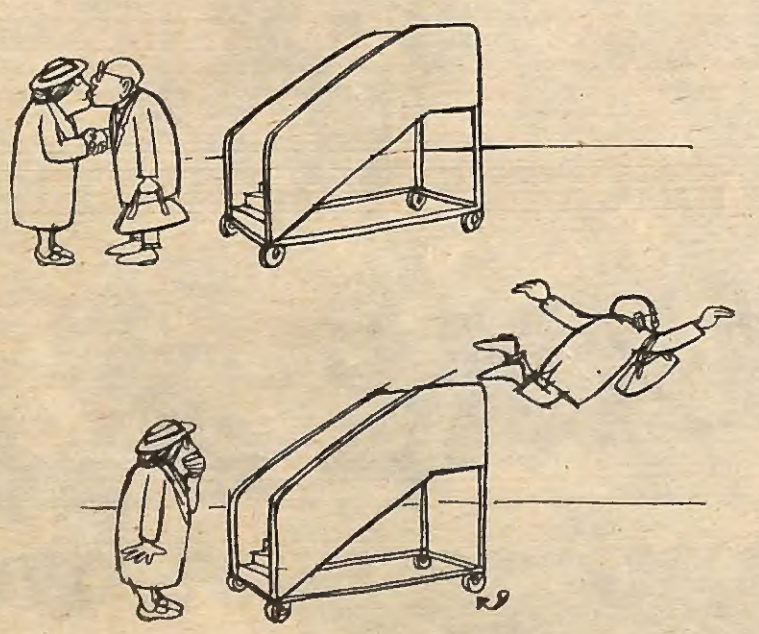

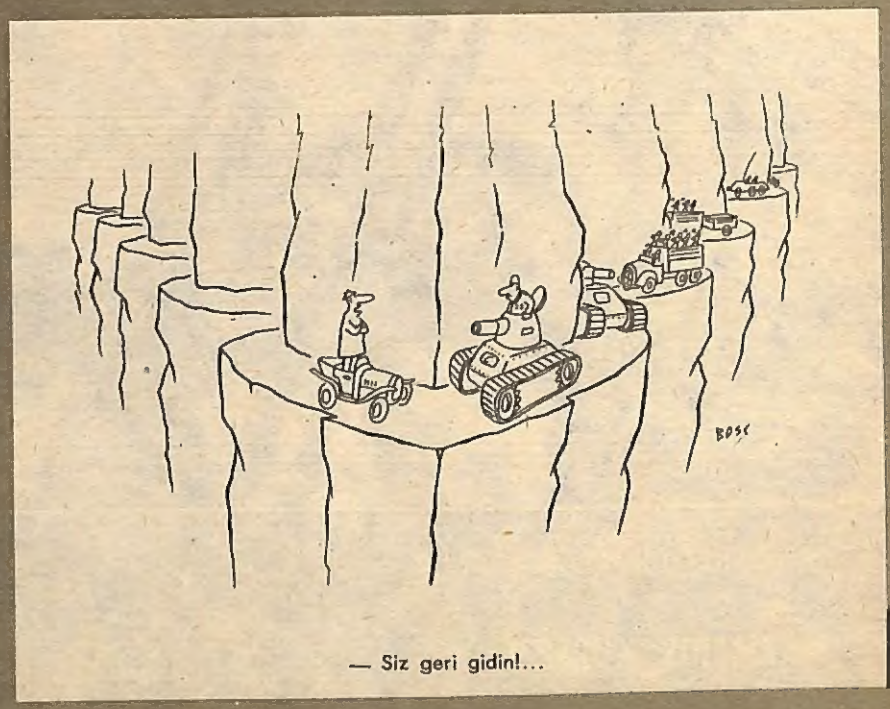

— Siz geri gidin!...

Bu sahifede çıkan karikatürlerin telif hakları HAYAT mecmuası tarafından satın alınmıştır.

MEMLEKET MANZARALARI : 2

MARMARİS KÖRFEZİ Muğla vilâyet merkezine 43 kilometrelik bir şose ile bağlı olan Marmaris; batı, güney ve güneybatı Anadolumuzun en güzel kıyı ilçelerinden biridir. Çam ormanları arasındaki kara yolunun son dönemecinde, girintili çıkıntılı bir kıyıda kurulmuş olan ilçe ve körfezle karşı karşıya gelinir. Denizden gelindiği zaman ise körfeze girilmedikçe palmiyeler, kaktüs ve ökaliptüslerle süslü kasaba görülmez. İlçe halkının en mühim meşgalesi süngerciliktir. Yukarıda ilçenin önünde demirli bir gemiden körfez ile körfezin Akdeniz'e çıkış boğazı görülüyor. **(Fotoğraf : BAHA GELENBEVİ)**